

JAARVERSLAG 2020

KUNSTWERKPLAATS
VOOR
JONG UTRECHT

VOORWOORD

SPEECH 10 JAAR VRIJSTAAT

2010

Het was een vliegende start. Tussen het moment dat we het plan bedachten en hier de opening vierden zat een knipper met je ogen. Een jaar denk ik. Een beetje overrompeld door hoe snel wij De Vrijstaat uit de klei hadden getrokken, stonden we hier. Joost de Groot en ik. We heetten toen nog Via Vinex en de overgang tussen een kantoor in de nummer 19, de Nomads in Residence, en de status van grootgrondbezitter was groot. Ik herinner mij vooral dat ik regelmatig over het enorme terrein liep. Door het hek dat zich achter het Gebouw bevond, over het paadje met de bomen en de bramenstruiken, via het enorme grasveld rondom de Paperdome, langs de ligboxenstallen naar het erf van de boerderij. Ik moest grinniken. Als je mij een jaar eerder had verteld dat ik, theaterdier en parttime diva, een organisatie voor kinderen en kunst zou leiden dan had ik waarschijnlijk nog harder gelachen. Ik wist niet dat het mijn ultieme playground zou gaan worden.

2011

In de winter bouwden we een Iglo. De Paperdome met zijn ronde vorm smeekte daar om. Het was bij uitstek een plek om een kunstijsbaan te realiseren. Met de nadruk op kunst. Het sneeuwde bij de opening. Binnen in deze koepel had kunstenaar Miek Uijttenhout een soort panorama Mesdag gemaakt van grote en kleine mensen in een ski-outfit. Wij liepen er zelf rond met skipakken en skibrillen. Er werd geschaatst en er werden kunstsneeuwballengevechten gehouden. En sculpturen gebouwd van ijsschotsen van piepschuim. Ik realiseerde mij de enorme schat aan mogelijkheden die De Vrijstaat ons zou bieden. Hoe we beeldende kunst, theater, participatie en een heleboel plezier aan elkaar konden verbinden. We maakten ijsberen door knuffelberen in te vriezen en kwamen erachter dat onze locatie altijd koud zou zijn.

2012

Op de plek waar we nu het pleintje is stond een enorme ligboxenstal waarin de boer zijn koeien had gehouden. Een deel van deze stal werd gebruikt door Tafelboom. In deze ligboxenstal bouwden wij een dansstudio met een zwevende vloer en een grote groene kunstgrasmat. Met ons jongerenprogramma, dat toen als cultureel jongerenleger onder de naam El Army opereerde, maakten wij een dansvoorstelling over 12 kostschoolmeisjes die op zomerkamp gingen in de natuur die chaotisch en onvoorspelbaar was. Naast de boerderij strekte zich een groot stuk wild land uit. Een avontuurlijk en onontgonnen gebied dat wij de Slinger Linger tuin noemden. Deze keurige kostschoolmeisjes in deze rauwe omgeving leverden een prachtige choreografie op van oprukkend gras, onwillige klapstoelen, vochtige slaapzakken en te grote rubberlaarzen. We reikten de jaarlijkse El Army Award uit aan de meest belovende jongere. Maria heette ze en ze had lange rode haren. Zou ze nog steeds zo onbevangen dansen?

2013

Na drie jaar als tijdelijk project pionier te zijn geweest op deze grond werden we in 2013 opgenomen in de meerjarige subsidierегeling van de gemeente Utrecht. We werden officieel een wijkcultuurhuis met een focus op kinderen en jongeren in Leidsche Rijn. Onze eigenwijze en ietwat anarchistische organisatie werd omarmd en we kregen een duidelijke functie in het culturele landschap. We werden letterlijk en figuurlijk zichtbaarder want de bomen werden om ons heen gekapt, de grond werd bouwrijp gemaakt en de schuur werd met de grond gelijk gemaakt. We namen afscheid van de Paperdome die jarenlang als een landmark in onze achtertuin had gestaan. Er werd een busbaan aangelegd die het Gebouw en de Boerderij van elkaar scheidde. En met de voorstelling Zwanenzang, geïnspireerd op het Zwanenmeer van Tsjaikovski, verwelkomden wij het water van de Grauwaartsingel. En vanuit het Gebouw hadden we ineens uitzicht op een meer.

2014

Ik zat in de auto terug uit Zwolle waar ik een voorstelling van een collega had gezien. Ik was geïnspireerd door de sterke community van jongeren die daar was ontstaan. Doordat ze meerdere jaren met elkaar samenwerkten aan de voorstellingen, vormden zij een hechte groep. Dat wilde ik ook op de Vrijstaat. En dat werd de start van onze unieke Vrijstaat KunstAcademie waar we inmiddels al zesdejaars leerlingen op hebben zitten, die nu ons Masterclass traject volgen. Met deze lange lijnen van talentontwikkeling werd ook onze visie van werken volgens het leerling-gezel- meester principe uitgekristalliseerd. Onze binnen- en buitenschoolse talentontwikkelingsprojecten sloten steeds beter op elkaar aan en het leek alsof de puzzelstukken van ons programma steeds meer in elkaar gingen grijpen. De Vrijstaat KunstAcademie is nog steeds een concept waar we supertrots op zijn.

2015

Inmiddels was ook aan de voorkant van onze boerderij ruim baan gemaakt voor de komst van het Leidsche Rijn Centrum. Tijd voor de eerste paal. Ik mocht als Vicky Vinex, een personage dat mij in 2003 naar Leidsche Rijn bracht, opdraven om voor deze shopping mall in het nieuwe stadshart van Utrecht de start bouw af te trappen. Vicky, blond, excited en shopaholic, kon je natuurlijk geen groter genoegen doen dan een gloednieuw winkelcentrum te bouwen. In een internetstripverhaal jaren eerder had ik Vicky al eens de eerste paal van het Leidsche Rijn Centrum laten slaan. Een vooruitziende blik. En hoe leuk was het dat dit nu ook werkelijkheid werd. Met kinderen van onze partnerscholen hebben we deze eerste paal beschilderd. Hij moet hier ergens onder deze gebouwen in de grond zitten. Een roze kirrende Vicky mocht samen met twee wethouders de heimachine in gang zetten. We hebben het geweten. De grootste hei-installatie ooit verrees in onze voortuin en een uitzicht op tientallen hijskranen werd ons nieuwe uitzicht. Uit het platteland rees de nieuwbouw omhoog en zakte De Vrijstaat steeds dieper weg in de bouwput.

2016

Er had ook een grote wisseling van de wacht plaatsgevonden. Ik had afscheid genomen van mijn zakelijke maatje Joost de Groot met wie ik dit hele avontuur was begonnen. Maar ik kreeg een vertrouwde partner terug. Lieke Hoitink nam de zakelijke leiding op zich en met haar had ik al veel meters gemaakt bij mijn vorige organisatie, de theaterfirma Growing up in Public. Maar er kwam een onverwachte opdracht op ons pad in de vorm van een Glazen Circus. De gemeente Utrecht had ons gekoppeld aan Mobile Arts van de Parade en de Sharing Arts Society, de organisatie van onder andere de Sint Maartenparade en die inmiddels ook op De Vrijstaat was ingetrokken. Wij kregen de opdracht om een plan te ontwikkelen voor de cultuurtrekker op het Berlijnplein. Een uitdagende opgave waar we bijna een jaar lang druk zijn geweest. Uiteindelijk lag er een prachtig uitgewerkt plan en een swingend programma, waar de krachten van drie organisaties in waren gebundeld. Hoe het afliep? Wel, we zitten hier en niet op het Berlijnplein en als we naar rechts kijken zien we nog net een puntje van onze nieuwe bureaus RAUM. Was het anders gelopen dan hadden we hier niet ons 10-jarig jubileum gevierd.

2017

De hele exercitie rond het Glazen Circus leverde ons wel een mooie samenwerking op met de Showmansfair. In de zomer van 2017 maakten wij met hen de KunstKermis op het Berlijnplein. Onze kleurige candycarroussel draaide als een stralend middelpunt onder de perronkappen, met een popcornbad, een moorkopstoel en vliegende koekjes. Er was een rariteitenkabinet en de jongeren bouwden een freakshow. De 50 deelnemers maakten er hun eigen festival. Soms zijn er van die momenten dat alles klopt. We aten samen met het publiek aan lange tafels in de zomerzon. Hier als kind onderdeel van uitmaken, je hoopt dat dit de herinneringen zijn die ze heel lang mee zullen dragen. Dat kunst maken voor altijd verbonden zal zijn aan een enorme grote circusfamilie die de straat als podium in bezit neemt.

2018

Het Leidsche Rijn Centrum werd geopend. Er waren twee scholen naast ons in gebruik genomen en ons erf was nu ook een schoolplein. We waren er alweer aan gewend dat we boodschappen konden doen om de hoek. En dat ons uitzicht aan de voorkant was veranderd van een grote zandvlakte in een berglandschap. Alles, ja echt alles om ons heen was de lucht ingegaan. De Vrijstaat lag niet meer op straatniveau maar in een kuil. We waren getransformeerd van platteland naar stad. We maakten dat jaar onze meest succesvolle expo ROBOTS die daarna in zijn geheel onderdeel werd van de Robot Love tentoonstelling in Eindhoven. Hoe mooi is het dat op de Vrijstaat het oude, het monumentale, het verleden, naadloos verbonden is aan het nieuwe, het jonge, de toekomst. Samenwerken met de jongste generatie in een nieuwe stad op een plek waar de geschiedenis nog steeds zichtbaar en voelbaar is. En dat dat steeds weer opnieuw inspireert tot nieuwe projecten, dat is een groot cadeau. Voor ons en voor alle jonge mensen die hier hun talenten kunnen ontdekken en verdiepen voor en alle bewoners om ons heen die worden meegenomen in deze creatieve kracht.

2019

Soms zijn dingen zo voor de hand liggend dat je ze gewoon over het hoofd ziet. Vanaf het begin was theater een vast onderdeel van ons programma. Niet zo gek natuurlijk, voor een artistiek leider die theatermaker is. Vanaf het begin kozen we voor fabuleuze voorstellingen met dieren in de hoofdrol want via de fabel kun je nu eenmaal actuele thematieken koppelen aan een spannend verhaal. Dieren als vergrootglas voor het menselijk handelen. Vanaf het begin deden er ook kinderen en jongeren mee aan de voorstellingen via de educatieve trajecten die wij met diverse scholen deden. Samen met de professionals vormden zij de cast van deze voorstellingen. Honderden kinderen en jonge makers vormden met elkaar door de jaren heen een grote kleurrijke theaterfamilie. In 2019 startte De

Vrijstaat TheaterAcademie. Natuurlijk! Dat ik daar nou niet eerder op was gekomen. Naar het model van onze Vrijstaat KunstAcademie konden nu ook kinderen en jongeren via jaartrajecten het vak in de praktijk leren. En verslaven wij nu met liefde jonge acteurs, actrices en muzikanten aan het geweldige medium theater.

2020

En dan zijn we hier en nu. 12 september 2020. Precies tien jaar geleden hesen wij hier voor het eerst de Vrijstaat-vlag. Aten we hier aan lange tafels op ons erf en liep ik onwennig tussen al die gebouwen die vanaf nu tot onze beschikking stonden. We wisten niets van wat zou gaan komen. We sprongen met veel lef en plezier in het diepe. En ik voel me megatrots als ik zie waar die tien jaar ons hebben gebracht. Zoveel kunstenaars. Zoveel kinderen, jongeren en jonge makers, begeleiders en stagiaires. En zoveel hardwerkende, gepassioneerde en gedreven collega's die De Vrijstaat hebben gemaakt tot wat wij zijn. We zaten aan tafel in onze Vrijstaat-woonkamer met de Gemeente. Een jaar geleden. Toen ze ons vertelden dat ze de boerderij hadden verworven. Dat we als De Vrijstaat hier de komende jaren als permanente huurder konden blijven en dat onze monumentale boerderij grondig zou worden verbouwd. We hebben niet eens gegild en geschreeuwd. We zeiden na afloop van het gesprek heel voorzichtig tegen elkaar 'volgens mij is dit heel erg goed nieuws'. En dat is het zeker. Volgend jaar wordt onze boerderij gerenoveerd en worden we nog mooier, nog eigenwijzer en nog beter in het samen bouwen aan een creatief vermogende stad. Grote dank aan de gemeente Utrecht die ons altijd ondersteunt in het realiseren van onze plannen en investeert in De Vrijstaat: een kunst- en cultuurhuis voor Jong Utrecht.

Dank dank dank!

Daphne de Bruin
12 september 2020

O

P

S

O

ONDERNEMER
SCHAP

P

PROGRAMMA

\$

SAMENWERKING

LEESWIJZER

Het jaarverslag is ingedeeld in drie delen, Ondernemerschap, Programma en Samenwerking. Klik op de gekleurde bolletjes om snel naar het gewenste deel te gaan.

ONDERNEMERSCHAP

1

2

3

Dat hier nog lang en veel creatieve dromen van jonge mensen uit mogen komen. (Stefanie Weijsters, Gemeente Utrecht)

INLEIDING

RAAD VAN
TOEZICHT

INCLUSIEVE
VRIJSTAAT

ORGANISATIE

COMMUNICATIE &
PUBLIEKSBEREIK

INLEIDING

2020: terugblik van het bestuur

Hoewel de pandemie en de bijbehorende lockdowns natuurlijk ook een grote impact hebben gehad op onze organisatie en het programma, is dit verslag ook – of misschien: vooral – een weergave van wat er in 2020 allemaal wél kon en bereikt is. Dat De Vrijstaat werkt met en voor een jong publiek gaf ons wellicht meer mogelijkheden dan de meeste van onze culturele collega's. Toen de theaters en musea nog dicht waren, konden we op de Vrijstaatboerderij alweer voorzichtig aan het werk: in kleine groepjes, in de buitenlucht, met de docenten op 1,5 meter afstand. Kers op de taart was het spelen van de voorstelling DODO live! voor een live publiek. De eerste productie die na de lockdown weer te zien was in de zaal van Podium Hoge Woerd. Zeventig bezoekers per voorstelling voelt dan echt als een volle zaal, een warm bad.

2020 is voor ons ook het jaar van nieuw programma voor nieuw publiek. Met ZimiHC, Sport Utrecht en Cultuur19 hebben we in de zomervakantie verschillende makkelijk toegankelijke workshopseries georganiseerd voor kinderen en jongeren. Het was fijn om te merken dat we hiermee ook daadwerkelijk bezoekers bereikten die De Vrijstaat nog niet kenden. Het programma ZomerExpress wordt in 2021 vervolgd en uitgebreid naar de andere schoolvakanties.

2020 was het jaar waarin De Vrijstaat zijn 10-jarig jubileum vierde. In het voorwoord lieten we deze 10 jaar al de revue passeren. Het is ons goed gelukt een passende vorm te vinden om dit jubileum te vieren. Met live bezoek in verschillende shifts vierden we op zaterdag 12 september onze verjaardag op het erf bij de boerderij. Buurt- en wijkgenoten zijn getraakteerd op een foto-expositie over de veranderende omgeving in de bibliotheek en het winkelcentrum van Leidsche Rijn Centrum. De speciale jubileumuitgave, de Vrijstaat Scheurkalender – met voor elke dag van het jaar een miniworkshopidee - vond zijn weg naar gasten, collega's, scholen en het netwerk Creatief Vermogen Utrecht.

We zijn blij dat we in 2020 ondanks alle beperkingen toch nog 9400 bezoeken hebben kunnen realiseren. Voor onze medewerkers was het hollen of stilstaan. Hun flexibele instelling heeft ervoor gezorgd dat we de kansen die er waren ook konden grijpen. 2020 was voor ons in dit opzicht vooral een jaar van dingen wél mogelijk maken. Mede hierdoor, en door de getoonde coulerance van subsidienten en fondsen, is de organisatie in 2020 financieel gezond gebleven.

Het jaar 2020 werd afgesloten met het Voorlopig Ontwerp voor de verbouwing van de monumentale boerderij, die zal plaatvinden in seizoen 2021-2022. We zijn blij met de plannen en de manier waarop we als toekomstige gebruikers bij het ontwerp betrokken worden. De verbouwde boerderij wordt mooi (warm!) en ook heel functioneel, en biedt veel kansen en mogelijkheden voor de toekomst. Dat geeft ons nieuwe energie en inspiratie om de komende 10 jaar De Vrijstaat nog meer te laten bruisen van activiteit voor nog meer jonge inwoners van Leidsche Rijn.

13 mei 2021,
Daphne de Bruin (artistiek directeur) en
Lieke Hoitink (zakelijk directeur)

RAAD VAN TOEZICHT

De Vrijstaat is een stichting met een Raad van Toezicht en een bestuur bestaande uit een artistiek directeur en een zakelijk directeur. De taken en bevoegdheden van bestuur en raad zijn geregeld in de statuten en aanvullende reglementen. Met ingang van 1 januari 2020 heeft de Raad van Toezicht een nieuwe voorzitter: Klaas Gravesteijn volgt Gerda Oskam op. De leden van de Raad van Toezicht vervullen hun functie onbezoldigd. De leden hebben een zittingstermijn van drie jaar en kunnen twee maal worden herbenoemd.

De Raad is zoek naar een meer diverse samenstelling en aanvullende deskundigheid op het gebied van communicatie met jongeren en een visie op inclusiviteit in een culturele organisatie. De werving vindt plaats in 2021.

Samenstelling

Klaas Gravesteijn
voorzitter
focus: politiek
bestuurlijk

Dennis Meyer
secretaris
focus: artistiek
inhoudelijk

Paulien Dankers
lid
focus: financieel
strategisch

Nevenfuncties

beleidsadviseur Vereniging Openbare
Bibliotheken, voorzitter Vereniging
Oud-raadsleden Utrecht

freelance schrijver en theaterdocent,
adviseur Fonds Podiumkunsten

interim manager & bestuurder in het
publieke domein, strategisch adviseur als
zelfstandig ondernemer, huidige opdracht
interim manager Programma & Organisatie
bij LUX (Nijmegen)

Rooster van aftreden

aangetreden
einde 1e termijn
einde 2e termijn
einde 3e termijn

01-01-2020
01-01-2023
01-01-2026
01-01-2029

21-02-2017
21-02-2020
21-02-2023
21-02-2026

01-01-2017
01-01-2020
01-01-2023
01-01-2026

Vergaderingen

In 2020 is de Raad van Toezicht vijf keer bijeengekomen, vier keer in een reguliere vergadering en een keer in een informatiebijeenkomst met als onderwerp de verbouwing. In de vergaderingen kwamen aan de orde: jaarverslag en jaarrekening 2019, risico-inventarisatie, verbouwing, cultuurnota 2021-2024, activiteitenplan en begroting 2021, uitbreiding Raad van Toezicht. Een van de leden van de Raad heeft jaarlijks na het opstellen van de jaarrekening een gesprek met de accountant en brengt daarvan verslag uit aan de overige leden.

Jaarlijkse wordt een risicoanalyse geactualiseerd op de volgende gebieden: governance, strategie, financieel en operationeel. In 2020 was er voornamelijk aandacht voor de aanstaande verbouwing. De toekomstige exploitatie van De Vrijstaat is gebaseerd op een aantal functies die het gebouw in vernieuwde staat goed moet kunnen vervullen. De Raad monitort het ontwerpproces en het verdere proces van verbouwing op afstand, de directie is direct betrokken als lid van het ontwerpteam om zo goed mogelijk te waarborgen dat het vernieuwde pand past bij het gebruik dat we voor ogen hebben.

Omdat De Vrijstaat hiervoor niet alle deskundigheid in huis heeft, is er een externe adviseur uitgenodigd die de Raad van Toezicht en het bestuur heeft meegenomen door het proces van ontwerpen, aanbesteden en verbouwen. Deze adviseur blijft in de ontwerp- en uitvoeringsfase op afroep beschikbaar voor advies, zowel aan bestuur als aan Raad.

Daarnaast was er uiteraard veel aandacht voor Covid-19 en het reilen en zeilen van de organisatie tijdens de lockdown en daarna. De directie heeft de Raad van Toezicht tussen de vergaderingen zowel mondeling als schriftelijk op de hoogte gehouden van het beleid en de genomen maatregelen.

Directie

De beide directieleden hebben een aanstelling voor onbepaalde tijd, Daphne de Bruin voor 0,7 fte, Lieke Hoitink voor 0,67 fte. Voor de beloning geldt schaal X van de CAO Theater en Dans als richtlijn.

Nevenfuncties in 2020:

Daphne de Bruin: freelance schrijver, acteur en regisseur, voorzitter van het bestuur van stichting Theater WEI en stichting Het Werftheater. Lieke Hoitink: voorzitter van de vereniging Leidsche Rijn Connectie.

Governance Code Cultuur

De Vrijstaat past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe.

0

1

5

*Supermooie locatie. De autoband-
schommel is de kers op de taart.
(bezoeker eindpresentatie Kunstenaar
in Huis JONG)*

INCLUSIEVE VRIJSTAAT

Het streven naar een inclusievere organisatie was in 2020 een belangrijk onderdeel van het beleid van De Vrijstaat en is op verschillende fronten aangepakt.

In het najaar heeft De Vrijstaat gesolliciteerd als aanjager bij PACT en is daardoor veel nauwer betrokken bij dit netwerk. Dat heeft zich meteen vertaald in een grotere betrokkenheid van alle teamleden: inclusiviteit is een vast onderwerp op de agenda van het teamoverleg. Alle teamleden nemen bij toerbeurt deel aan de bijeenkomsten en Practices die door PACT georganiseerd worden en koppelen de opgedane kennis en ervaringen terug in het teamoverleg.

Cultuurcoach

Het feit dat De Vrijstaat sinds 2019 subsidie ontvangt voor een cultuurcoach (of combinatiefunctionaris) draagt veel bij aan onze mogelijkheden om concrete invulling te geven aan ons beleid. De uren van de cultuurcoach worden ingezet voor het leggen van contacten met andere spelers in de wijk waaronder jeugd- en jongerenwerk en sportcoaches, weekend- en taalscholen. Maar vooral voor het benaderen van nieuwe doelgroepen en ontwikkelen en uitvoeren van programma voor deze doelgroepen. Voorbeelden hiervan zijn de ZomerExpress in samenwerking met ZimiHC en Sport Utrecht, Kunst- en Theater Carroussel voor BSO in samenwerking met de koepel KMN Kind & Co en Urban Summer Teenspot voor jongeren in samenwerking met Cultuur19. Via deze toegankelijke activiteiten kunnen kinderen en jongeren op een laagdrempelige manier kennis maken met De Vrijstaat en mogelijk doorstromen naar andere programma's. We merken dat we hiermee ook daadwerkelijk nieuwe bezoekers bereiken.

Toegankelijkheid

In 2020 zijn nieuwe stappen ondernomen om De Vrijstaat fysiek toegankelijker te maken voor jonge mensen met een beperking. We doen dit in samenwerking met Kindproject Inclusieve Vrijetijdsbesteding van SOLGU. Voor wat betreft de locatie De Boerderij wordt toegankelijkheid integraal meegenomen in de verbouwingsplannen. Maar ook onze expolocatie het Gebouw

willen wij graag beter toegankelijk krijgen. Daarom is in 2020 een subsidie aangevraagd bij de gemeente en diverse fondsen voor het aanbrengen van een traplift. Eind 2020 heeft de gemeente een subsidie van 20.000 toegekend. Voor de dekking van de rest van de kosten staat nog een aanvraag uit bij het Fonds Handicap & Kind. Bij een positieve beschikking kunnen we in 2021 de traplift laten plaatsen.

Personeel

Het bereiken van een divers personeelsbestand is voor De Vrijstaat de grootste uitdaging. Als organisatie met een klein team zijn de mogelijkheden om nieuwe mensen aan te nemen beperkt. Een vacature met uitzicht op een vaste baan is er gemiddeld maar een keer in de twee jaar. Als dat zich voordoet, zetten we ons in om via werving en selectie de diversiteit van ons team te vergroten, maar we zijn daar tot nu toe nog niet in geslaagd.

Intussen proberen wij ook op andere manieren aan een inclusievere organisatie te werken: door het diverser maken van de freelance pool, door kunstenaars uit te nodigen die andere culturen meenemen in hun bagage, door stagiairs te werven op verschillende schooltypen en door te streven naar een diverse samenstelling van de Raad van Toezicht.

Onze stagepool is inmiddels wel diverser geworden, met stagiairs erbij uit het MBO (in 2020 met name Nimeto en het Grafisch Lyceum Utrecht). Voor de freelance pool blijkt het best lastig. Omdat de freelancers voornamelijk worden ingezet als workshopbegeleider, zoeken we hiervoor freelancers met een kunsteducatieve achtergrond die nog studeren of net klaar zijn met hun opleiding; vooral wat betreft de beeldende kunst zijn dat toch heel vaak witte vrouwen.

Dat geldt gelukkig in mindere mate voor kunstenaars die wij benaderen voor het geven van workshops en lessen. Via de samenstelling van ons programma kunnen wij hierop ook doelgericht sturen. Voor de Afrikaanse workshops tijdens de Kunstvakantieweek en de street art workshops in de zomer was het

helemaal niet moeilijk om mensen met een gemengde culturele achtergrond te vinden.

Communicatie

Ook op communicatiegebied is inclusiviteit een speerpunt voor de komende jaren.

Welke woorden gebruiken we? Herkennen verschillende doelgroepen zich in de foto's en filmpjes die we delen? Heeft iedereen gelijke toegang tot de communicatiemiddelen die we inzetten?

We zoeken actief naar kennis op dit gebied. Een webinar van het LKCA over Digitale Toegankelijkheid was o.a. een mooie aanleiding om onze website onder de loep te nemen. Hoe zorgen we dat onze website gebruiksvriendelijk is voor gebruikers die doof, (kleuren)blind of laaggeletterd zijn of die geen muis kunnen bedienen door een motorische beperking? De bewustwording is er; de komende jaren gaan we nog meer stappen maken om ook qua communicatie inclusie en diversiteit uit te dragen. Qua teksten hebben we nog een slag te maken.

1

2

3

*Ik vind het heel goed gespeeld en de emotie van de activisten kwam goed over.
(Mette - 12 jaar, lid van het Vrijstaat-
KinderKabinet)*

ORGANISATIE

Impact Corona

De coronacrisis heeft uiteraard ook op De Vrijstaat een stempel gedrukt op het jaar 2020, hierover is in de inleiding al het een en ander gezegd. Het heeft de organisatie gedwongen zich van zijn meest flexibele kant te laten zien. Na de aankondiging van de intelligente lockdown half maart zijn in eerste instantie alle activiteiten stil gelegd. Daarna zijn de activiteiten waar dat was toegestaan weer voorzichtig opgestart. Gelukkig kwam er al vrij snel enige ruimte om onder voorwaarden met kinderen en jongeren activiteiten uit te voeren. We hebben zelf het voortouw genomen in het ontwikkelen van veiligheidsprotocollen, die er in het begin nog maar mondjesmaat waren, en dan veelal niet bruikbaar voor onze organisatie.

We hebben er in eerste instantie alleen incidenteel gekozen voor een digitale oplossing omdat onze doelgroep noodgedwongen al genoeg tijd achter het computerscherm doorbracht. We hebben vooral naar manieren gezocht om de activiteiten “live” op een verantwoorde manier vorm te geven. Om de 1,5 meter afstand te kunnen garanderen werden groepen gesplitst. Daarnaast vonden de alle activiteiten buiten plaats, uitgezonderd de professionele repetities. Heel spannend was de vraag of de voorstelling half juni gespeeld zou kunnen worden. Meer hierover in het [Programmadeel](#) van dit verslag.

Hoewel ons buitenschoolse programma langzaam weer op gang kwam, gold dat veel minder voor het educatieve programma. Veel schoolbesturen hadden besloten om niet aan activiteiten buiten de school deel te nemen, en ook geen gastdocenten toe te laten op school. Dat heeft een flinke impact gehad op onze educatieve programma's. Daarom hebben we in het najaar besloten toch een onlineprogramma ter vervanging van het educatie programma bij de expo Pet's Shop uit te brengen. In de zomer, toen er weer veel was toegestaan, volgde er een ware inhaalslag. Er was veel vraag naar programma voor kinderen en jongeren, ook omdat veel mensen niet op vakantie gingen. Hoewel De Vrijstaat meestal een paar weken zomer-sluiting kent, is er in de zomer van 2020 geen programmastop

geweest. Waar mogelijk hebben we onze eigen uitgestelde programma's ingehaald en zijn we ingesprongen op verzoeken van partners om ad-hoc activiteiten te organiseren.

De mogelijkheden voor derden om gebruik te maken van onze binnenlocatie was vanaf half maart tot het einde van het jaar beperkt. Repetities konden in kleine groepen plaatsvinden. Verder zijn alleen activiteiten gefaciliteerd waarin de 1,5 meter afstand absoluut gewaarborgd kon worden. De beperkende maatregelen die in het najaar opnieuw werden ingevoerd, zijn eigenlijk alleen van invloed geweest op ons educatieprogramma.

Medewerkers

Daphne de Bruin – artistiek directeur
Ynama Wigman – communicatie & acquisitie
Kim Debets – productie & beheer
Lieke Hoitink – zakelijk directeur
Charlotte van Eijdsen – educatie & cultuurcoach
Lotte Rosier – cultuurcoach & educatie

Net als altijd werd het team van De Vrijstaat ondersteund door een pool van [freelancers](#) die als workshopbegeleiders onze exposities, workshops en kinderfeestjes mogelijk maken en een negental [stagiaires](#). Annelieke Acda werd tijdelijk voor 0,1 fte toegevoegd aan het team om het ouderschapsverlof van Ynama Wigman in te vullen.

Voor het team betekende de coronacrisis in het begin vooral: afwachten en na afloop van elke persconferentie kijken wat er eventueel weer aan activiteiten kon worden opgepakt. In de praktijk betekende dat dat de directie de ochtend na de persconferentie de nieuwe situatie analyseerde en dit later op de middag besprak met het team. Aanvankelijk had dit een ritme van eens per twee weken, later werd dat gelukkig minder. Voor een deel van de medewerkers hadden de maatregelen als consequentie dat er in de maanden maart, april en mei weinig te doen was, terwijl het juist in de zomermaanden heel druk werd. Voor anderen was het continue een vrij hectische

0

P

S

HET TEAM

LIEKE

LOTTE

DAPHNE

KIM

CHARLOTTE

YNAMA

periode, waarin steeds gereageerd moest worden op een nieuwe situatie, een groeiende stroom aan informatie en regelingen.

Voor onze freelancemedewerkers was het een jaar waarin zij minder voor De Vrijstaat hebben kunnen werken dan normaal. We hebben regelmatig kort van tevoren activiteiten moet annuleren. In het geval dat dit minder dan 48 uur van tevoren betrof, kon er 50% gedeclareerd worden, in geval van annulering op de dag zelf werd 100% vergoed. Verder waren ook “onze” freelancers aangewezen op de regelingen die voor zzp’ers in het leven werden geroepen, maar helaas niet altijd bruikbaar waren in de culturele sector. De Vrijstaat heeft hen steeds zo goed mogelijk hierover geïnformeerd en hen regelmatig een hart onder de riem gestoken met een kleine attentie.

Huisvesting

In 2020 is het traject van de verbouwing van de monumentale boerderij van start gegaan. De directie heeft inspraak gehad in de keuze van de architect en maakt deel uit van het ontwerpteam, dat in november is gestart. Zoals hierboven al is vermeld, heeft De Vrijstaat een externe adviseur in de arm genomen om op belangrijke momenten de organisatie van advies te dienen. Niet omdat we geen vertrouwen hebben in het ontwerpteam, maar omdat wij niet de deskundigheid in huis hebben om alle aspecten van de plannen zelf goed te kunnen beoordelen. Na de zomervakantie heeft het traject vaart gekregen. Half november heeft Architectenbureau Verlaan & Bouwstra de opdracht gekregen. Voor de kerstvakantie lag er een veelbelovend Voorlopig Ontwerp. We vinden het prettig dat we als toekomstige gebruikers zo intensief bij het project betrokken zijn, ook al kost dat extra tijd.

Financiën

	2020	2019	2018	2017
Lasten	419.000	419.400	387.700	366.300
Baten	429.000	396.600	386.300	379.200
Resultaat	10.000	-22.800	-1.400	12.900
Eigen vermogen	66.268	56.258	79.063	80.489

De Vrijstaat sluit 2020 af met een positief resultaat van € 10.000. Dit resultaat komt ten goede aan de bestemmingsreserves voor o.a. de eigen kosten voor de verbouwing en inrichting van de boerderij. Ook voorzien we in een “coronapotje” voor tegenvallende inkomsten en onverwachte kosten. Het totaal aan bestemmingsreserves bedraagt per 31 december 2020 € 18.010. De egaliseringsreserve bedraagt eind 2020 € 48.258. Voor meer details verwijzen we naar de jaarrekening 2020.

We zijn blij dat we dit eerste coronajaar zonder financiële kleerscheuren zijn doorgekomen. De publieksinkomsten waren weliswaar lager dan begroot, maar daar tegenover stonden ook minder kosten. De Vrijstaat begroot zijn activiteiten per programmaonderdeel, zodat er snel kan worden bijgestuurd als een project anders dreigt te lopen dan verwacht. Er wordt in principe geen geld uitgegeven dat niet gegarandeerd is, of met een grote mate van zekerheid verwacht kan worden. De voorbereidingen van de theaterproductie bijvoorbeeld, werd daarom verdeeld in drie fasen, zodat tussentijds de planning van de grotere uitgaven nog kon worden bijgesteld.

Daarnaast zijn we dit jaar nieuwe samenwerkingen aangegaan en hebben relatief veel opdrachten gekregen, die vaak mede geïnspireerd waren door de coronacrisis (extra zomerprogramma’s, jongerenprogramma’s). Onze deelnemers zijn ons het hele jaar trouw gebleven, zodat we nauwelijks te maken hebben gehad met restitutie van lesgeld voor de langlopende

programma's. Daardoor zijn de directe inkomsten op peil gebleven. De (indirecte) inkomsten uit verhuur lagen begrijpelijk wel ver onder het gemiddelde van de afgelopen jaren. Hoewel de inkomsten uit private middelen wel is achtergebleven bij de begroting omdat niet al onze aanvragen gehonoreerd werden, hebben de fondsen alle de reeds toegekende subsidies gehandhaafd, ook als de activiteiten niet geheel volgens de planning konden worden uitgevoerd.

In de eerste helft van 2020 heeft De Vrijstaat een Tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren (Togs) aangevraagd en gekregen. Voor andere regelingen kwam De Vrijstaat niet in aanmerking omdat de terugloop in inkomsten relatief niet heel groot was. De belangrijkste subsidienten, gemeente Utrecht en het Fond voor Cultuurparticipatie, voerden een coulancebeleid, waardoor de stichting zich zeker wist van een belangrijk deel van zijn inkomsten.

Fair Practice

We zijn op de hoogte van de inhoud van de FPC en passen deze zo goed mogelijk toe. Het onderdeel duurzaamheid is goed verankerd in de organisatie. We hechten veel waarde aan opleiding van jonge cultuurprofessionals, die binnen De Vrijstaat regelmatig doorstromen van stagiair naar freelancemedewerkers en incidenteel naar een plek in het vaste team. Er is ruime aandacht voor het welbevinden van iedereen die bij ons werkt; we zijn alert op overbelasting van onze medewerkers, maar zijn ons er ook van bewust dat we piekbelasting niet altijd kunnen voorkomen. We bieden iedereen die bij of voor ons werkt waar mogelijk scholing- en ontwikkelingsmogelijkheden. Ons beloningssysteem spiegelen we aan het functiebouwwerk en de salarisschalen van de CAO Theater & Dans. Voor de medewerkers in vaste dienst en de freelance kunstenaars is dit al het geval. In de komende jaren zal de beloning van de freelance workshopbegeleiders stapsgewijs worden opgehoogd tot hij ook aansluit bij deze richtlijn. Ook voor de beloning van de professionals aan ons theaterproject streven we naar een zo

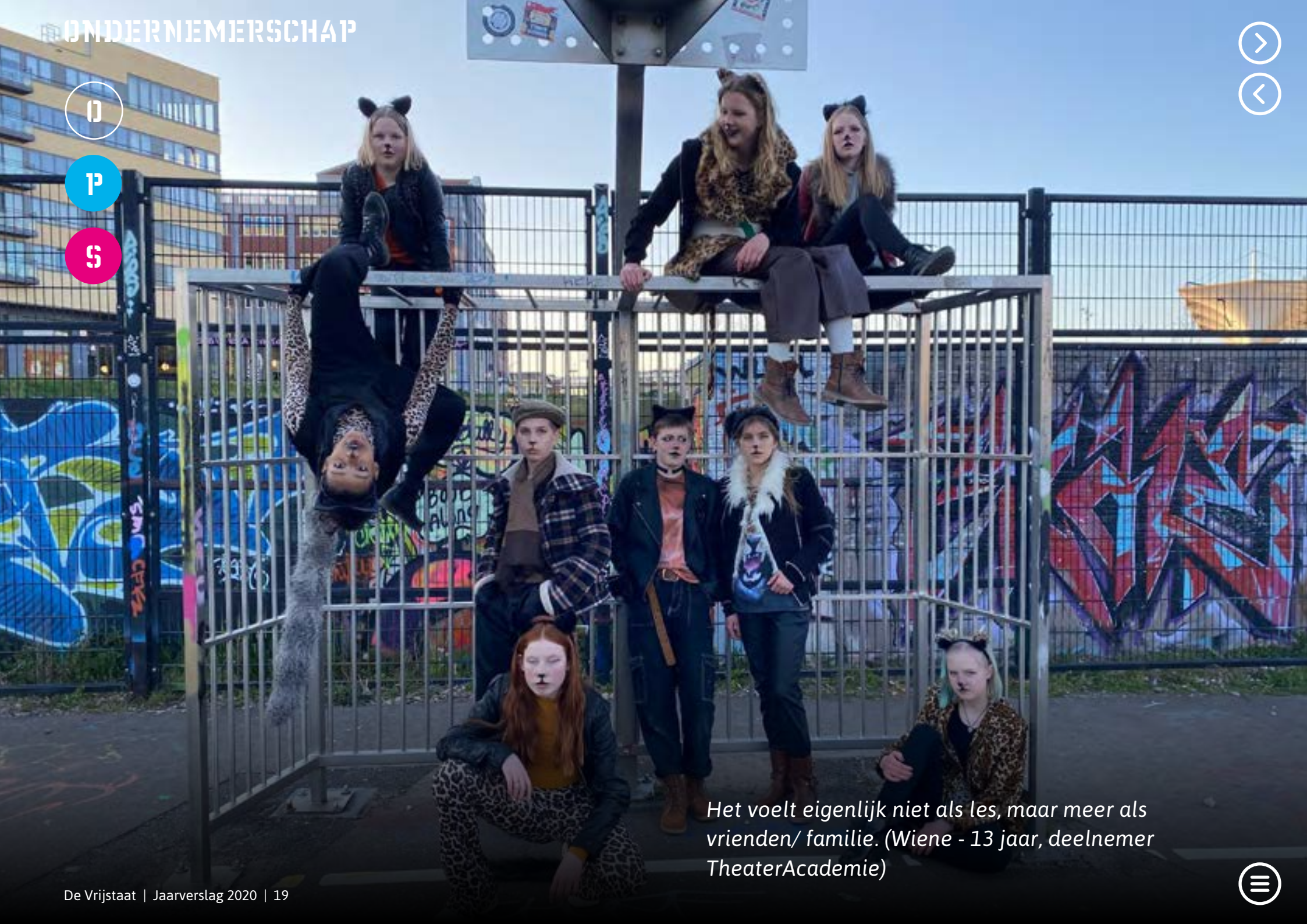
eerlijk mogelijke beloning; dit project is echter in belangrijke mate afhankelijk van externe subsidies, zodat de mogelijkheden jaarlijks wisselen.

1

2

3

Het voelt eigenlijk niet als les, maar meer als vrienden/ familie. (Wiene - 13 jaar, deelnemer TheaterAcademie)

COMMUNICATIE & PUBLIEKSBEREIK

Creatieve shotjes

Ook qua communicatie was 2020 een bijzonder jaar. Door de lockdown werd De Vrijstaat gedwongen om haar communicatiestrategie aan te passen en te zoeken naar nieuwe manieren om voor haar doelgroepen relevant te blijven. De focus lag in deze periode niet zo zeer op het promoten van onze activiteiten, maar op het stimuleren en uitdragen van creativiteit. Hier toe hebben we Creatieve Shotjes ontwikkeld: laagdrempelige creatieve opdrachten, geformuleerd op basis van de Stralen van de Diamant van Creatief Vermogen Utrecht. We deelden deze shotjes dagelijks via onze social media en kregen daar enthousiaste reacties op. De Creatieve Shotjes vormden de basis voor de Vrijstaat-Scheurkalender, een uitgave ter ere van ons tienjarig bestaan.

Updates

Op onze communicatiekanalen deelden we regelmatig updates over de gevolgen van de lockdown voor de Vrijstaat-activiteiten. Ook informeerden we deelnemers en ouders via direct mailing over het uitvallen of opschuiven van lessen. Betrokkenen reageerden begripvol en keken reikhalzend uit naar het hervatten van de fysieke lessen. Juist tijdens de lockdown is het belangrijk om persoonlijk contact te onderhouden met onze klanten.

Een belangrijk onderdeel van onze communicatie was het overbrengen van de hygiëneregels, zoals we die op De Vrijstaat hanteren. We zorgden dat bezoekers deze richtlijnen direct bij het betreden van onze fysieke locatie zagen en ook online attendeerden we hen hierop. Naast het voorkomen van de verspreiding van het coronavirus hielp deze heldere communicatie ook om de bezoekers op hun gemak te stellen in deze nieuwe situatie.

Website	2019	2020	Stijging
Totaal aantal sessies	29.179	32.507	+ 11,41%
Nieuwe bezoekers	21.131	24.593	+ 16,24%
Facebook			
Bereik	37.767	30.035	- 20,5%*
Instagram			
Bereik	5.374	5.474	+ 25,1%

*Vanwege de coronacrisis hebben we minder geadverteerd op FB, dat heeft gevolgen gehad voor het bereik.

Jubileum

De lockdown bood op communicatiegebied ook kansen. Nu we het jubileum van De Vrijstaat door de coronamaatregelen niet groots live konden vieren, kwam de focus meer te liggen op online-activiteiten. Dit leverde een schat aan interessante content op voor onze website en social media. Zo leidde het online delen van herinneringen aan 10 jaar De Vrijstaat tot verhoogde interactie met onze achterban. Ook wisten we wekelijks luisteraars te boeien met smakelijke eetverhalen geschreven en verteld door artistiek leider Daphne de Bruin.

Het jubileum leidde ook tot een aantal offline campagnes met groot bereik. Zo was de fototentoonstelling Van Weiland tot Winkelcentrum te zien in de bibliotheek aan het Brusselplein en in de etalage van een winkelpand in het Leidsche Rijn Centrum, twee openbare locaties met veel passanten.

Nieuwe doelgroepen

2020 draaide voor De Vrijstaat qua communicatie niet alleen om corona en het jubileum, maar ook om het bereiken van jongeren en nieuwe doelgroepen. Op programmaniveau werken we samen met diverse partners, zoals Zimihc en Sport Utrecht. Deze organisaties hebben een eigen achterban, vaak anders dan die van De Vrijstaat. Door samen te werken vergroten we ons bereik.

Hoewel we een steeds grotere groep jongeren tot onze volgers mogen rekenen, blijft dit een uitdagende doelgroep om te bereiken. Op Instagram zien we een hogere interactie als de jongeren zelf of hun vrienden op beeld staan. In deze posts taggen we waar mogelijk ook samenwerkingspartners en middelbare scholen, zodat zij het eenvoudig kunnen reposten op hun eigen kanaal. De jongeren volgen immers vrijwel allemaal het Instagram-account van hun eigen school.

Samenwerking

De Vrijstaat is actief betrokken bij Leidsche Rijn Marketing. Sinds 2020 is De Vrijstaat zichtbaar op ontdekleidscherijn.nl als één van de parels van Leidsche Rijn. We hebben meegewerkt aan de audiotour De Nieuwe Stad spreekt ter gelegenheid van de Culturele Zondag Leidsche Rijn. Ook hebben we een bijdrage geleverd aan het vakantie doe boek We zijn er! In Leidsche Rijn Marketing hebben we een partner gevonden die ons en andere (culturele) organisaties helpt om dit nieuwste stadsdeel van Utrecht op de kaart te zetten.

Publieksbereik

Ondank alle beperkende maatregelen heeft De Vrijstaat veel activiteiten toch kunnen realiseren, al hebben we de leerlingen van onze partnerscholen in onze expo's erg gemist! Hieronder een kort overzicht van de bezoeken, en een vergelijking met voorgaande jaren. In het [Programmadeel](#) van dit jaarverslag zijn per programma meer details te vinden.

Bezoeken	2020	2019	2018
Theatervoorstelling	293	473	330
Schoolvoorstellingen	0	381	279
Exposities (incl bezoek schoolklassen)	930	2017	2111
Festival: Jubileum (incl exposities LRC)	1830	1200	996
Presentaties Kunstenaar in Huis JONG	170	115	0
KunstAcademie (incl bezoekers presentaties en expo Bieb)	946	1361	1122
TheaterAcademie	645	596	104
Kunstvakantieweek	176	371	384
KunstKeet, KookKeet	409	328	175
Workshops Zomerprogramma	226	0	0
BSO workshops	1253	264	0
Workshops/lessen op scholen	1460	1620	1087
Talenttraject theater voor scholieren	0	162	199
Workshops op evenementen	0	643	1303
Overige activiteiten (incl. feestjes)	474	1099	943
Verhuur	319	919	936
Medegebruik jongeren	271	1153	
Totaal	9402	12702	9969

Toelichting

Festival: in 2020 is dat het Jubileum, inclusief de publieksexposities in het Leidsche Rijn Centrum. Het festival ter gelegenheid van La Vuelta Holanda is afgelast. De cijfers van 2019 betreffen het Berlijn Lijn Festival; de cijfers van 2018 hebben betrekking op het Nomadenkamp Festival.

KunstAcademie: hier missen we in vergelijking tot 2019 een aantal lessen en bezoekers van openbare eindpresentaties die nu maar heel beperkt toegankelijk waren. Wel was er dit jaar een openbare expositie van de KunstAcademie in de Bibliotheek.

Kunstvakantieweek: we hebben dit jaar gewerkt met minder deelnemers in wat een kortere periode, 6 dagen in plaats van 7: de afsluitende presentatie vond in 2020 plaats op 1 dag; in andere jaren waren dat er 2.

KunstKeet, KookKeet: in 2019 was de KunstKeet nog een pilotprogramma, in 2020 zijn er 4 series gerealiseerd.

BSO-workshops: in 2019 gestart in het najaar, in 2020 zijn er ondanks corona veel lessen gegeven.

Talenttraject voor scholieren: het theatertraject voor leerlingen uit het PO kon niet doorgaan.

Workshops op evenementen: deze ontbraken in 2020 omdat er geen live-evenementen waren (denk aan Culturele Zondagen, Leidsche Rijn Festival, Bevrijdingsdag).

Overige activiteiten: er waren in 2020 veel minder kinderevenementen en losse activiteiten als bijeenkomsten, docenten/studententrainingen mogelijk dan in het voorgaande jaar.

Verhuur: voor verhuur en medegebruik van de boerderij waren de mogelijkheden in 2020 beperkt.

PROGRAMMA

ID

P

S

De 'ON AIR' lamp knipt aan en we gaan 'live'. Het blijkt nog steeds best een beetje spannend, maar het eindresultaat is superleuk. Milou, Nadine en Stijn zijn dan ook supertrots op hun eerste eigen podcast! (Edith Rameckers, blogger voor Kidsproof en bezoeker van Radio Vrijstaat)

EEN JAAR VOL HOOGTEPUNTEN!

JAN

FEB

MRT

APR

MEI

JUN

JUL

AUG

SEP

OKT

NOV

DEC

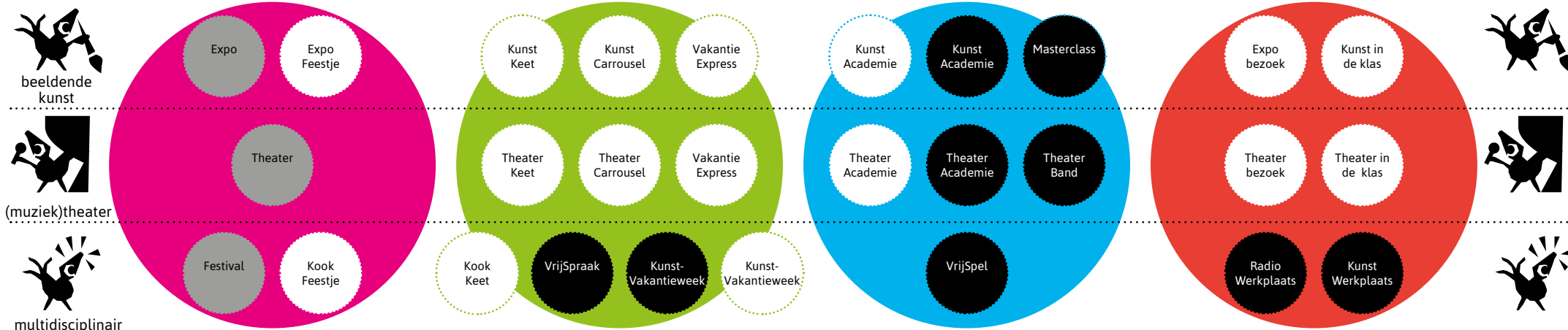
PROGRAMMA

KUNSTBEZOEK

KUNSTORIËNTATIE

TALENTONTWIKKELING

KUNSTEDUCATIE

JANUARI

Vrijstaat KunstAcademie (Kars & Boom)

De Vrijstaat KunstAcademie is voor kinderen en jongeren (9-16 jaar) die het leuk vinden om hun creatieve skills te ontwikkelen. Volgens het aloude principe van de meester-gezel-leerling biedt De Vrijstaat KunstAcademie een werkplaats waar je direct het ambacht kunt leren van de meester. Door dicht op de huid van de kunstenaar te zitten en direct zelf aan de slag te gaan met de geboden materialen en technieken, biedt De Vrijstaat een praktijkgerichte leeromgeving.

De Vrijstaat richt zich op talentontwikkeling. Je kunt de academie meerdere jaren volgen. Hoe langer je op de academie zit, hoe meer ervaring je opdoet met verschillende kunst disciplines en hoe meer je te weten komt over je eigen identiteit als kunstenaar. Op De Vrijstaat KunstAcademie is naast de kunstenaar een vaste docent aanwezig die een deel van de lessen geeft en die de ontwikkeling van de deelnemers door de jaren heen begeleidt. Een jaartraject bestaat uit drie blokken: Beeldende Kunst, Digitale Media, Kunst in de Openbare Ruimte.

Dagboek: 8 januari 2020

'De Vrijstaat KunstAcademie is deze maand gestart met het blok Digitale Media. Beide groepen gaan op zaterdagmorgen aan het werk met het ontwerpduo Kars & Boom. Het leuke aan deze grafisch ontwerpers is dat ze zowel digitale als analoge technieken gebruiken. Fijn dat wij als eerder een educatietraject met deze kunstenaars hebben gerealiseerd en we weten dat ze goed kunnen werken met zowel kinderen als jongeren. Omdat Kevin Kars en Cynthia Boom vlak bij De Vrijstaat in de Kersenboomgaard ateliers wonen en werken, kunnen we met de leerlingen ook makkelijk op atelierbezoek in hun studio en zelf aan het werk gaan met hun drukpersen. Zo krijgen ze echt inzicht in de praktijk en kunnen ze hun eigen prints af gaan drukken. Maar eerst beginnen ze met linsneden, een lekker ambachtelijke techniek.'

Supertof is dat we het uiteindelijke werk van de leerlingen gaan exposeren in de Bibliotheek op het Brusselplein. Zo kunnen we veel bewoners kennis laten maken met De Vrijstaat KunstAcademie. Deze structurele samenwerking biedt voor beide partijen mooie kansen. Ik kan niet wachten tot ik het werk daar zie hangen en de trotse gezichten van de kinderen zie.'

Overig April-juni

Het blok Kunst in de Openbare ruimte dat in het voorjaar plaats zou vinden kon wegens corona deels niet doorgaan. Er zou gewerkt worden aan een Groen Mobiele Eenheid in het kader van de Vuelta. Samen met kunstenaar Jasper van den Boezem van o.a. Bankra Bikes zouden er fietsen worden gebouwd waarbij de trapkracht energie zou leveren aan kunstige apparaten. Gelukkig hebben we de samenwerking met Jasper een jaar kunnen verzetten. Tijdens de lockdown zijn de lessen online gegeven door onze kunstvakdocent en zodra de maatregelen het toelieten is zij buiten met de leerlingen aan het werk gegaan. Met het thema 'Kunstvirus' wisten we een mooie vertaalslag te maken van wat ons maanden in zijn greep hield, het coronavirus, en dit om te zetten in bijzondere kunstwerken. Deze lessenreeks resulteerde in een prachtige presentatie op het buitenterrein van De Vrijstaat vlak voor de zomervakantie.

September-december

Het najaarsblok Beeldende Kunst werd gegeven door kunstenaar Jolanda Schouten, die ook de expo Flower Bomb in 2021 vorm zal geven. Zij nam de kinderen en de jongeren mee in haar fascinatie voor de natuur en de tuin in het bijzonder. Met de voor haar kenmerkende technieken van aquarel op bamboepapier leerde zij de kinderen met oog voor detail naar de natuur dicht bij huis te kijken. Natuurlijk is het heel tof dat het werk van de kinderen ook een plek gaat krijgen in de uiteindelijke expositie van Jolanda. Dit blok werd afgesloten in besloten kring vanwege de coronamaatregelen maar bracht kleur op De Vrijstaat in deze donkere tijden.

O

P

S

NIEUW: Masterclass

Vanaf september is er voor gevorderde leerlingen tussen 14-18 jaar de mogelijkheid om de Masterclass van de KunstAcademie te volgen. Hierin werken de jongeren in een eigen groep op een meer zelfstandige manier aan opdrachten. Het seizoen 2020/2021 is een testfase, waarin we kijken of dit een goede oplossing is voor leerlingen die al veel ervaring hebben en eigenlijk te oud zijn voor de KunstAcademie, maar graag nog willen blijven.

Prestatiegegevens:

24 deelnemers
6 deelnemers Masterclass
30 lessen
2 eindpresentaties (alleen voor ouders)
1 doorlopende expo in de bieb

CORONA

5 lessen en een eindpresentatie gecancelld
Lessen vanaf mei in de buitenlucht

FEBRUARI

Expo Radio Vrijstaat

Jaarlijks ontwikkelt De Vrijstaat twee interactieve expo's met atelier. In het Gebouw, de expositieruimte van De Vrijstaat, richten wij samen met een kunstenaar een langlopende tentoonstelling in rond een thema. Deze expo's zijn afwisselend gericht op beeldende kunst of digitale media. In de weekenden en vakanties is de expo open voor bezoekers en door de week voor scholen en andere groepen. Bij iedere expo wordt een educatief traject aangeboden.

De combinatie van het museale en het zelf werken (met, en geïnspireerd door de kunstenaar) is uitdagend en leuk. Door de interactie tussen bezoekers en kunstwerken, word je als bezoeker uitgedaagd om je te verhouden tot het werk om je heen.

Voor de expo Digitale Media hebben we het Gebouw ingericht als een echte radiostudio, Radio Vrijstaat. Met twee opname studio's, twee redactiekamers, een radiomuseum en een radiokantine draait alles in deze expo en werkplaats om het gesproken woord.

In een wereld die wordt overheerst door beeld, kiezen wij in Radio Vrijstaat voor de audiobeleving. Zowel de documentaire aspecten als de fictie komen uitgebreid aan bod. In de documentaire studio en redactie kiezen we voor de journalistieke ingang. Reportages maken, verslaggeving, interviewen en presenteren; alles komt aan de orde als je in deze studio aan het werk gaat.

Dagboek: 1 februari 2020

'Jaaaa! De expo Radio Vrijstaat is geopend. Het is zo'n bijzondere expo geworden met een echte studio vibe. Op de bovenverdieping zijn twee complete radiostudio's ingericht voor fictie (podcast, hoorspel) en documentair. Met radiomaker Tjeerd van den Elsen hebben wij de technische kanten van het radio- en podcastmaken goed leren kennen. Ons begeleiders-team staat klaar om kinderen en jongeren deze krachtige tool in handen te geven. Tjeerd is als ex-basisschoolleerkracht de

perfecte persoon voor deze expo. Hij is een expert op het gebied van media-educatie voor kinderen.

Theatervormgever Arianne van Boxmeer heeft op de benedenverdieping een interactieve tentoonstelling ingericht over 100 jaar radio in Nederland en een Radiokantine waar je aan een quizprogramma kunt deelnemen. Ik ben erg blij met deze expo! Podcasten is echt een medium van deze tijd en heel toegankelijk, zowel voor de maker als voor de gebruiker. Ik denk dat we hiermee een mooi (educatie-)instrument in handen hebben waaraan we nog veel plezier kunnen beleven. Zowel vanuit het PO als het VO is er belangstelling voor deze expo en de workshops die wij aanbieden.

Ik opende Radio Vrijstaat gisteren met een live uitzending waarin wethouder Anke Klein mijn hoofdgast was. Het was opwindend om 'on air' te gaan in je eigen Radio Studio. Dat smaakt naar meer!

Overig

Helaas werd de expo halverwege maart wegens de lockdown gesloten. Een grote domper op een programma dat een vliegende start maakte in de eerste weken. Uiteindelijk hebben we nog wel een deel van de activiteiten kunnen realiseren. Gelukkig hebben we geïnvesteerd in een mobiele radiostudio zodat we de workshops radiomaken op elk gewenst moment kunnen aanbieden.

Samen met de Bibliotheek Utrecht hebben we een educatief programma podcast maken ontwikkeld dat zich richt op het VO. Dit programma startte in november 2020 met workshops voor het Globe College en het Gerit Rietveld Lyceum en wordt in 2021 vervolgd.

0

P

S

Creatief Vermogen Utrecht

Sinds het ontstaan van het netwerk Creatief Vermogen Utrecht is De Vrijstaat een van de culturele organisaties die een aantal structurele partnerschappen heeft met basisscholen. Deze samenwerking is gericht op het ontwikkelen en het duurzaam verankeren van creatief vermogen binnen het curriculum van de school.

Partnerscholen

De Vrijstaat heeft partnerschappen met De Achtbaan, OBS de Klimroos, Hof ter Weide en sinds 2018 ook met de Sint Maartensschool voor speciaal onderwijs. De partnerschappen worden aangegaan voor een periode van vier jaar waarbinnen wij samen met de school werken aan de ontwikkeling van de creatief vermogende leerling en leerkracht. De intensieve samenwerking met de scholen is inspirerend en leerzaam voor beide partijen. We hebben één gemeenschappelijk doel voor ogen: kinderen hun creativiteit als bron leren gebruiken en ontwikkelen om vorm te geven aan het eigen leven, de wereld om je heen en de toekomst.

Al deze scholen volgen een programma waarbij bezoeken aan de expo en de theatervoorstelling worden gekoppeld aan lessen in de klas met de kunstenaar en trainingen voor het team van leerkrachten om hun eigen creatieve vermogen te vergroten. Jaarlijks wordt met de scholen afgestemd op welke wijze wij gezamenlijk optimaal invulling kunnen geven aan het educatieve programma, waarbij we zo goed mogelijk aan proberen te sluiten bij de wensen en de thema's die leven op de partnerschool. Een groot deel van ons educatieve programma komt dus tot stand binnen het CVU-traject.

Corona heeft vooral zijn weerslag gehad op deze trajecten. De scholen zijn lang dicht geweest en toen de scholen weer open gingen lag de focus niet direct op de creatieve lessen. Wij hebben door het jaar heen zoveel mogelijk getracht om vormen te vinden om onze partnerscholen educatieve trajecten aan te bieden.

Prestatiegegevens

500 bezoekers (waarvan 198 leerlingen PO)
15 lessen in de klas (inclusief inhaallessen)
Radioworkshops VO: 8 bijeenkomsten | 130 deelnemers

CORONA

10 dagen gesloten voor bezoek
14 schoolbezoeken en 4 lessen in de klas gecancelld

MAART

KunstCarroussel en TheaterCarroussel

Deze cursussen zijn speciaal ontwikkeld door de cultuurcoach van De Vrijstaat voor en met de BSO's. Dat betekent dat de cursus laagdrempelig is en gericht op kennismaking. In de carrousels worden verschillende technieken, materialen en invalshoeken geboden om met beeldende kunst of theater aan de slag te gaan. Iedere les ga je aan de slag met een andere techniek en onderzoek je de mogelijkheden van het medium. In zes lessen ga je zo in sneltreinvaart door verschillende aspecten van de discipline en presenteer je het geleerde aan je ouders. Het onderzoeken en inzetten van je eigen creatieve kracht is in beide cursussen het uitgangspunt. Je werkt in de lessen met een gekwalificeerde kunstvakdocent die plezier en passie voor het vak graag met kinderen deelt. Wanneer kinderen enthousiast zijn geworden en meer verdieping zoeken, kunnen ze doorstromen in het verdiepende aanbod van De Vrijstaat.

Dagboek: 2 maart 2020

'De carrousels draaien weer. Fijn dat de samenwerking met KMN Kind & Co, een van de grootste BSO-aanbieders in Leidsche Rijn, van beide kanten zo goed bevalt en we weer een nieuwe ronde zijn begonnen. Als het aan hen lag zouden we op nog meer locaties onze laagdrempelige cursussen kunnen starten. Dankzij subsidie voor een combinatiefunctionaris kunnen we uren inzetten om deze nieuwe doelgroepen te kunnen bereiken. Helaas zit er ook een beperking aan deze uren en moeten we steeds goed kijken hoe we deze optimaal kunnen verdelen.

Het is fijn dat we de diverse locaties nu goed kennen en we ons steeds beter thuis voelen. De contacten met de BSO-begeleiders verlopen soepel en ze reageren enthousiast op de lessen. We hebben met KMN Kind & Co afgesproken dat we volgend jaar starten met creatieve trainingen voor hun groepsbegeleiders. Op deze manier kunnen we onze werkwijze delen en verankeren binnen de BSO's.

De KunstCarroussel rond het thema Eten is net gestart met Onder de Bogen, de school naast De Vrijstaat. We kunnen met deze groepen dus lekker op onze eigen locatie werken. Het is zo grappig om de kinderen kunstwerken van pindakaas en chocopasta te zien maken. Experiment en onderzoek zijn altijd een goede motor om de verbeeldingskracht bij kinderen te stimuleren. Bij de TheaterCarroussel nemen ze De Douche als onderwerp. Met douchegordijnen en bouwlampen worden er de spannendste scènes gemaakt. Alledaagse voorwerpen en artikelen worden in de carrousels steeds weer op een nieuwe en avontuurlijke manier ingezet.'

Overig

Tijdens de lockdown in maart/april waren de scholen en de BSO's gesloten. We hebben de lessenseries af moeten breken. Gelukkig konden we een aantal lessenseries verplaatsen naar de zomervakantie. Eigenlijk een heel goed alternatief. Tot nu toe werd er door De Vrijstaat weinig aangeboden in de zomervakantie, maar door de samenwerking met de BSO's blijken deze weken ook heel geschikt voor extra aanbod. Voor veel kinderen die thuisblijven en van wie de ouders werken kunnen wij met onze carrousels een creatieve invulling geven aan de zomer.

Prestatiegegevens

94 lessen
273 deelnemers
143 toeschouwers eindpresentatie

CORONA

13 lessen verplaatst
3 extra programma's in de zomervakantie

0

P

S

APRIL

Lockdown

Dagboek 21 april 2020

'We zitten nu meer dan een maand in de lockdown. En vandaag hoorden we dat alle evenementen tot september worden afgelast. Wat is dit bizar! Sinds de start van de lockdown zijn al onze activiteiten gecancelled. Nog nooit was het zo lang zo stil op De Vrijstaat. En het ziet ernaar uit dat we ook de komende maand nog niet open mogen. Dat kun je je toch niet voorstellen. Hoe moet dat nou? Radio Vrijstaat kan niet meer uitzenden, de expo is gesloten. Alle educatietrajecten zijn afgelast en de lessen van de KunstAcademie en de TheaterAcademie liggen stil. Het is de vraag of we de voorstelling überhaupt kunnen gaan spelen in juni. Gelukkig mogen we met de acteurs en muzikanten gewoon repeteren zodat we het stuk wel kunnen voorbereiden. We hebben de hele encensering nu aangepast aan de anderhalve meter maatregel. Voor sommige scènes is het echt puzzelen hoe je dat moet doen. Hoe houd je een gevecht op afstand?! En hoe gaan we dat straks doen als de kinderen en jongeren weer mogen repeteren? We staan met zoveel mensen op de vloer en de volwassenen moeten altijd 1,5 m van de kinderen blijven. We zijn constant bezig met het aanpassen van scenario's. Wat als de theaters wel opengaan en er maar 30 mensen publiek in mogen? Kunnen de schoolvoorstellingen wel doorgaan? Houden we voldoende tijd over om met de kinderen en jongeren te repeteren? Ik ben blij dat ik nog wel naar De Vrijstaat toe kan om te werken. De teamleden met kinderen werken sowieso vanuit huis en moeten hun kinderen lesgeven. We vergaderen nu via Teams en Zoom. Ik vind het vreselijk om elkaar niet live te kunnen spreken en mis 'de wandelgangen'. Je bent zo gewend om elkaar tussendoor even te spreken, af te stemmen, te sparren en te weten waar iedereen mee bezig is. Het is het cement tussen ons als teamleden. Iedereen werkt nu vanaf zijn eigen corona-eiland en het is belangrijk dat we een eenheid blijven, als organisatie en voor ons programma. Buiten is het prachtig weer maar het is buitenaards stil geworden.'

0

P

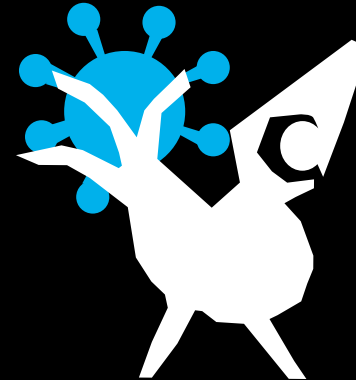
S

Overig

In april wisten we nog niet welke impact het virus op ons zou hebben. De situatie was zo nieuw en zo onvoorspelbaar. We konden niet vermoeden dat we een jaar later opnieuw in dezelfde omstandigheden zouden zitten. We leerden wel om ongelooflijk flexibel te zijn en steeds opnieuw weer in te spelen op de veranderende situatie. Het gehele Vrijstaat-team heeft zich bewonderenswaardig door deze crisis weten te slaan.

Gedurende de eerste lockdown hebben we dagelijks Creatieve Shotjes via de sociale media verspreid. Kleine opdrachten die kinderen en jongeren zelf thuis konden doen om de wereld even in eigen hand te nemen en je eigen vorm en kleur te kiezen in een periode waarin weinig ruimte was. Ook met de KunstAcademie en de TheaterAcademie hebben we voor een deel online lessen gegeven. Want hoewel het heel erg indruist tegen onze aanpak en werkwijze en we de kinderen en jongeren niet nog meer voor het scherm willen laten zitten, vonden we het belangrijk om in contact te blijven met onze deelnemers. Juist nu is het belangrijk om hen een community te bieden waar ze terecht kunnen buiten hun kleine cirkel die de wereld nu is geworden.

Vanaf 11 mei werd het weer mogelijk om in de buitenruimte met de kinderen aan de slag te gaan. We hebben veel activiteiten moeten cancelen en/of verzetten maar ondanks dat hebben we nog een mooi resultaat weten te behalen over 2020.

0

P

S

Altijd hartverwarmend wat er op
De Vrijstaat gebeurt. Jong geleerd,
voor altijd kunstminnend!
(Yvonne Groeneveld, bezoeker jubileum)

MEI

KunstKeet

De KunstKeet is een programma van De Vrijstaat bedoeld voor jonge kinderen tussen 6 en 8 jaar die kennis willen maken met beeldende kunst. Het lesprogramma wordt ontwikkeld door onze educatief medewerker/kunstvakdocent en richt zich op experimenteren met technieken en materialen rond een thema. De vakdocent zorgt gedurende het jaar voor stabiliteit en saamhorigheid wat belangrijk is voor deze doelgroep. Na de KunstKeet kunnen deelnemers als ze oud genoeg zijn doorstromen naar De Vrijstaat KunstAcademie.

Dagboek woensdag 27 mei

'Er is weer een nieuwe lessenserie van start gegaan met dit keer als thema Biomimicry. Onze kunstvakdocent Charlotte rondde haar Master Kunsteducatie ooit af met dit thema en het is superleuk dat ze daar nu een lessenreeks van maakt voor de KunstKeet. Bij deze lessen kijken we naar oplossingen die de natuur biedt voor allerlei problemen en innovatie. Hoe wonen dieren en hoe richten zij hun woonomgeving in? Wat kunnen we leren van planten als we het hebben over onszelf beschermen of verdedigen? Misschien iets wat je niet direct linkt aan jonge kinderen, maar de wonderlijke wereld van planten en dieren sluit juist heel goed aan bij de nieuwsgierigheid en de fantasie van deze leeftijdsgroep.'

De lessenseries zijn iedere keer snel volgeboekt. Er is dus duidelijk behoefte aan kunstactiviteiten voor deze jonge kinderen. De aanpak van korte lessen, veel experimenten en onderzoek en uitdagende thema's slaat goed aan bij de deelnemers. We moeten iedere keer weer even omschakelen naar deze mini's. Zeker als ze hier voor hun eerste KunstKeet zijn, vinden ze het allemaal heel spannend. De grote boerderij en het werken in de tuin vinden ze lekker. Nu de lessen nog in de buitenruimte plaats moeten vinden vanwege de coronamaatregelen kunnen ze goed met dit thema aan de slag. Op en rond de boerderij is

zoveel te vinden. Buitenwerken hoort echt bij De Vrijstaat. Dat is iets wat we goed moeten bewaken nu onze buitenruimte steeds kleiner wordt. Ook tijdens en na de verbouwing van De Vrijstaat volgend jaar moeten we zorgen dat het werken in de buitenruimte en de openbare ruimte geborgd blijft.

Na de online opdrachten waarin de deelnemers thuis op zoek moesten gaan naar hoe de natuur model had gestaan voor toepassingen in het dagelijks gebruik, gingen ze vandaag echt aan de slag met het ontwerpen en bouwen van een manier om hun voedsel op te bergen zodat het niet afgepakt kon worden. Planten met stekels en doorns en dieren die hun eten verstoppen waren mooie inspiratiebronnen voor de kunstwerkjes die ze maakten om hun eigen tussendoortje te beschermen tegen gretige vingers van anderen.'

Overig

De KunstKeet is in 2020 redelijk goed door de coronaperiodes heen gekomen. Er zijn slechts enkele lessen verplaatst. Overige thema's die dit jaar aan bod zijn geweest zijn Voedsel, Meubels en Recyclen. De cyclus wordt steeds afgesloten met een masterclass, zodat we deze kinderen ook kunnen laten werken met een kunstenaar die het thema binnen zijn kunstpraktijk in zijn werk vormgeeft. Dat geeft deze kennismakingslessen net een extra dimensie en wordt de stap van onderzoek naar product op een natuurlijke wijze gemaakt.

Prestatiegegevens

24 lessen (4 blokken)
50 deelnemers

CORONA

5 lessen verplaatst

JUNI

TheaterAcademie & voorstelling DODO live!

Kinderen en jongeren van 9-15 jaar die graag theater maken kunnen zich inschrijven voor een jaarprogramma waarin ze werken aan het ontwikkelen van zichzelf als acteur onder leiding van een speldocent en ervaren theatermakers. Het programma omvat basistechnieken en elementaire toneeltraining, personage- en scene ontwikkeling, scene repetities en voorstellingen. Deze lessen en repetities worden verzorgd door de professionals van de cast van de Vrijstaatvoorstelling. Vanaf mei komt de hele theaterfamilie samen om de voorstelling tot een geheel te maken. Leerlingen repeteren dan een aantal keer met de hele cast en gaan het theater in om de voorstelling af te monteren en te spelen.

De Vrijstaat produceert jaarlijks een muzikale familievoorstelling op basis van nieuw geschreven theaterteksten. De artistieke kern van de Vrijstaatvoorstellingen wordt gevormd door theatermaker Daphne de Bruin, in nauwe samenwerking met schrijver/regisseur Paul Feld. In de loop van de jaren hebben de theatervoorstellingen een unieke werkwijze is ontwikkeld. De intergenerationele cast is samengesteld uit professionele theatermakers, kinderen en jongeren en studenten uit het kunstvakonderwijs.

Het samenwerken met ervaren theatermakers, het gezamenlijk werken en repeteren aan een professionele voorstelling, geeft de jonge acteurs en muzikanten een unieke kans om het theatervak in de praktijk te leren en te ervaren. Door gezamenlijk op de vloer te staan ontstaat er kleine hechte community waarvan artistieke kwaliteit, respect en gezamenlijke verantwoordelijkheid pijlers zijn.

Dagboek: 12 juni 2020

'Wat een spannende dag! En wat een spannende periode. We hebben net de montageweek afgerond in Podium Hoge Woerd met een registratie van de voorstelling. Ondanks dat er natuur-

lijk geen publiek bij was, voelde het wel als een eerste echte voorstelling. Zo vreemd om na een montageweek niet live voor publiek te gaan maar pas over drie weken de voorstelling echt te gaan spelen. Maar het was absoluut een goede beslissing. We zijn met onze cast en crew al bijna met het maximaal aantal mensen dat momenteel in het theater mag. Als we hier begin juli terugkeren kunnen we in de zaal in ieder geval 70 bezoekers kwijt.

De constante onzekerheid over wat er wel of niet mag is behoorlijk slopend. Het voelt als schaken op drie borden tegelijk. Steeds alle opties openhouden en de scenario's aanpassen. Maar het gaat er dan toch echt van komen. We kunnen DODO live in juli voor publiek spelen. Ook voor het theater is het spannend. Het is voor het eerst na lange tijd dat er weer mensen in het gebouw mogen en er zijn natuurlijk strikte protocollen. Het publiek wordt een voor een naar de plek begeleid dus we zullen een lange inloop hebben. Zelig voor de twee kinderen die onder het podium liggen voor de eerste scène.

De voorstelling is helemaal gemaakt op de anderhalve meter afstand tussen de spelers maar daar merk je in de enscenering eigenlijk niets meer van. Alles ziet er heel natuurlijk uit. Ik ben echt supertrots op deze nieuwe productie. Het verhaal van de klimaatactiviste Eva zit zo verweven met de epische verhaallijn van Mevrouw Deus en haar zoon Lucifer dat actualiteit naadloos overgaat in een fantasy avontuur. De muziek die de studenten hebben gemaakt is te gek. Dat geeft een extra dimensie aan de hele ervaring.

Ik zit nog een beetje na te stuiten van alle gebeurtenissen. Opluchting dat we de eindstreep – vooralsnog - hebben gehaald. Natuurlijk is het heel jammer dat de schooltrajecten niet door kunnen gaan en we daardoor minder voorstellingen kunnen spelen. Dat er geen leerlingen van onze partnerscholen mee konden doen in het talenttraject. Maar respect voor de constante flexibele houding van het ons team en van podium Hoge Woerd om steeds mee te bewegen, aan te passen en bij

0

P

S

te stellen en dat we vandaag met de cast en crew een kei van een voorstelling op film hebben weten te zetten. Alles is weer afgebroken en over drie weken staan we hier weer vier dagen, maar dan met een gevulde zaal!

Overig

De repetities waren net van start gegaan toen de pandemie uitbrak. Omdat het een professionele theatervoorstelling betrof konden de repetities van de acteurs en de muzikanten gewoon doorgang vinden op De Vrijstaat.

De repetities met de kinderen van de TheaterAcademie moesten echter worden stilgelegd. Gelukkig was de basis voor de scènes die de kinderen bij de voorstelling zouden spelen al gelegd tijdens het tweede blok. De talenttrajecten met de kinderen van de partnerscholen konden helaas niet van start gaan. Er is toen besloten om de leerlingen van de TheaterAcademie alle voor de kinderen geschreven scènes te laten spelen. Doordat we twee volle groepen hebben leverde dat geen problemen op en wisten we het gemis van deze trajecten goed op te vangen.

Voor de band werkten we met studenten van HKU- Musician 3.0 en de Popacademie; zij hebben gedurende de hele repetitieperiode gewoon op De Vrijstaat kunnen repeteren.

Met Podium Hoge Woerd is steeds nauw overleg geweest over de stand van zaken. De geplande speelperiode viel in juni, toen er maximaal 30 bezoekers in het theater mochten worden toegelaten. Wij konden gelukkig uitwijken naar juli toen de theaters weer volledig open konden met in achtneming van de 1,5 meter. Dat had wel als consequentie dat er maximaal 75 bezoekers per voorstelling in pasten en dat de schoolvoorstellingen niet door konden gaan.

Prestatiegegevens

Theater DODO Live!

4 openbare voorstellingen
30 deelnemers
293 bezoekers
4 lessen in de klas
10 bandrepetities
20 repetities acteurs

Theateracademie

24 deelnemers
18 lessen, 4 voorstellingen

CORONA

Gecancel: Talenttraject leerlingen PO (6 lessen);
4 schoolvoorstellingen; 3 lessen in de klas; 1 theaterworkshop
Lesgroepen TheaterAcademie gesplitst
Zaalbezetting max ca 75

D

P

S

Ik heb maar 1 verzameling in mijn leven compleet. En dat is de verzameling fabelvoorstellingen van 10 jaar De Vrijstaat. Prachtig! (bezoeker voorstelling DODO live!)

JULI

ZomerExpress & Urban Summer

In 2020 werd een samenwerking gestart met ZimiHC en Sport Utrecht. Onder de noemer 'sport en cultuur' wordt er in de vakanties programma aangeboden voor kinderen die anders niet zo snel met culturele activiteiten in aanraking zouden komen. Het programma wordt in meerdere wijken aangeboden; De Vrijstaat is de partner voor Leidsche Rijn. Voor ons een mooie kans om een inclusiever en meer divers bereik te genereren en het Vrijstaat-programma een bredere bekendheid te geven. Doel van deze activiteiten is om de deelnemers kennis te laten maken met sport- en culturele activiteiten en de mogelijkheid te bieden om door te stromen naar plekken waar zij hun talenten verder kunnen ontwikkelen. Daarnaast is het belangrijk dat deze kinderen op een leuke manier hun vakantie kunnen doorbrengen met activiteiten die laagdrempelig en dicht bij huis plaatsvinden. Voor De Vrijstaat is het een leuke uitdaging om sport en cultuur op een organische manier met elkaar te verbinden in een programma dat past bij de signatuur van De Vrijstaat.

Dagboek: 21 juli 2020

'Vandaag zijn we van start gegaan met de eerste editie van de ZomerExpress, ons sport- en cultuurprogramma in samenwerking met ZimiHC en Sport Utrecht. Het is duidelijk dat hier behoefte aan is want de workshops zaten helemaal vol. En met allemaal nieuwe kinderen die De Vrijstaat nog niet eerder hadden bezocht.'

Voor de invulling van deze week hadden we gekozen voor het thema Circus omdat hier zowel kunst als sport goed aan te koppelen zijn. Onze cultuurcoach Lotte is als theater- en circusdocent natuurlijk bij uitstek de geschikte persoon om deze workshops te geven. Wij hebben iemand van De Dansers gevraagd om acrobatiek en urban dance workshops te geven zodat er een gevarieerd programma ontstond. Ik had alle clownskostuums en -rekwisieten uit de opslag gehaald zodat er

in no-time 15 clowntjes over ons erf liepen te springen. In de ochtend hebben ze met Lotte aan verschillende circus-technieken gewerkt en in de middag zijn ze met dans aan de slag gegaan. De kinderen waren super enthousiast en konden niet wachten om morgen weer verder te gaan. Dat worden vier mooie dagen!

We hoorden net dat de Parade met hun mobiele optocht hier vrijdag langs wil komen. Dat kunnen we dan mooi combineren met de eindpresentatie die we hier voor de ouders zullen houden. Dan creëren we hier echt een 'circusvibe' op het terrein. Hooggeëerd publiek...!'

Overig

Tijdens de zomervakantie zijn er twee ZomerExpressweken aangeboden die beide goed werden bezocht. Naar de circusweek is er ook een skateweek georganiseerd waar skaten (sport) en graffiti (kunst) de uitgangspunten voor het programma vormden. Onze cultuurcoach en beeldend docent Charlotte nam deze week voor haar rekening. De samenwerking met ZimiHC en Sport Utrecht is goed bevalen en biedt mogelijkheden voor de toekomst. Bedoeling is dat naast de ZomerExpress ook een WinterExpress, Lente-Express en HerfstExpress zullen worden ontwikkeld zodat we iedere vakantie programma kunnen aanbieden.

Ook hebben we in samenwerking met Cultuur19 in de zomer een programma aangeboden voor jongeren. Deze activiteiten hebben we laten aansluiten op het programma dat we ook voor de ZomerExpress hadden ontwikkeld maar dan aangepast aan de doelgroep. Deze workshops vonden plaats op de Teenspot, het jongerenterrein naast De Vrijstaat.

De eerste workshop 'urban dance' hebben we ontwikkeld in samenwerking met De Dansers, de tweede workshop stond in het teken van graffiti.

Ook deze activiteiten willen we graag continueren. Goede afstemming met Cultuur19 (KLUB19) is hierbij belangrijk om gezamenlijk zoveel mogelijk jongeren te bereiken. Onze beide

D

P

S

cultuurcoaches zullen ook de jongeren ophalen waar de behoeftes liggen op het gebied van culturele zomeractiviteiten.

Prestatiegegevens

4 workshops Teenspot (jongeren) | 35 deelnemers

8 workshops Cultuur & Sport | 46 deelnemers

AUGUSTUS

Kunstvakantieweek Kids on Fire

Iedere zomer biedt De Vrijstaat een intensief kunstprogramma onder de noemer Kunstvakantieweek. In dit programma werken kinderen/jongeren en kunstenaars een week lang met elkaar aan de realisatie van een kunstwerk of kunstinstallatie die aan het eind van de week wordt gepresenteerd. Spelenderwijs maken de kinderen kennis met diverse kunstvormen en is er tijd voor spel, workshops, samen eten en rond het kampvuur zitten. Tijdens de kunstvakantieweek is De Vrijstaat je huis, leef je het leven van een kunstenaar en is een eigen festival de kans om jezelf en je werk aan de wereld te laten zien.

Dagboek: 28 augustus 2020

'Check! De Kunstvakantieweek zit er weer op. We hebben een lekkere fles wijn opengetrokken en even met het team genoten van deze geslaagde week. Het voelt wel een beetje gek dat we de week niet hebben afgesloten met een eindpresentatie. Meestal is de vrijdag een enorme drukke dag en veel stress over de afronding van de Kunstvakantieweek. Omdat we dit jaar gekozen hebben om de eindpresentatie een onderdeel te laten zijn van ons jubileumprogramma, komt de klap op de vuurpijl pas over twee weken. Maar het was heel gezellig om met een grote gezamenlijke Afrikaanse maaltijd te eindigen. Ook al stortregende het buiten, op de deel konden we goed binnen zitten met z'n allen en de kinderen vonden het heerlijk om samen te eten.'

Ik ben blij dat we dit jaar het programma op een andere manier hebben ingestoken. In plaats van met één kunstenaar hebben de kinderen met meerdere kunstenaars rond hun thema gewerkt. Hierdoor was er meer variatie in het aanbod en vond elk kind wel iets waar het goed in was of inspiratie uit haalde. De groep die met de cultuur van de Aboriginals aan de slag ging heeft zoveel verschillende werkvormen en verhalen meegekregen. We hebben echt tafels vol met werk dat door hen is gemaakt en dat we op de Wereldmarkt over twee weken tentoon

zullen stellen. Ook de groep die zich met de West Afrikaanse cultuur heeft beziggehouden is heel gevarieerd aan de slag gegaan met dans, muziek, koken en doeken beschilderen. Ik denk dat ze het publiek nog gaan verrassen met hun dynamisch getrommel op de djembés en de expressieve dans. Ik heb ze de hele week fanatiek zien oefenen hier op het plein met hun begeleiders.

Met het ochtendprogramma dat door onze eigen kunst- en theaterdocenten werd gegeven kunnen we goed inspelen op de behoeftes van de deelnemers en wat er op dat moment nodig is. Een beetje flexibiliteit in het programma is altijd wel fijn, want ook al wordt er keihard gewerkt door de deelnemers en de kunstenaars, het is ook vakantie en De Vrijstaat blijft een ideale plek om lekker met je vrienden te chillen.'

Overig

De eindpresentatie vond twee weken later plaats tijdens het 10-jarig jubileum van De Vrijstaat in de vorm van een Wereldmarkt en Wereldtentoonstelling. Insteek voor de Kunstvakantieweek was kennismaken met culturen die sterk verbonden zijn met hun voorouders en hun leefomgeving. Dit resulteerde in diverse performances en producten die tijdens de Wereldtentoonstelling werden gepresenteerd. Er werd een Wereldmarkt ingericht met beschilderde kleden, walking sticks, gebruiksvoorwerpen, dromenvangers, houtschilderingen. Voor de performances is er gekozen voor Afrikaanse muziek met djembés en Afrikaanse dans, de Aboriginalgroep bracht het verhaal van de Billabong tot leven.

De Vrijstaat Wereldtentoonstelling vond plaats op en rond het erf van de boerderij, in de buitenlucht, en was gratis toegankelijk voor het publiek. Er waren drie presentatierondes van een uur, met telkens een half uur tussenruimte. Reserveren was verplicht – er was plek voor maximaal 60 gasten per ronde. Gasten konden tegen beta-

I

P

S

ling een picknickmand reserveren, die bij de entree kon worden opgehaald.

Daarna kreeg iedereen een zitplaats op een picknickkleed van waaraf je de presentaties op het buitenpodium goed kon zien. In twee groepen mocht het publiek daarna langs een vaste route langs de tentoonstellingen lopen. Tegelijkertijd kon de andere helft van het publiek aan de slag met het maken van een eigen walking stick, waarvoor de materialen klaarlagen op de picknickleden.

Prestatiegegevens

28 deelnemers

12 dagdelen

Presentatie: zie jubileum

CORONA

Inschrijving gestopt bij 28 deelnemers

Geen 13+ groep vanwege verplichte onderlinge afstand

SEPTEMBER

Jubileum 10 jaar De Vrijstaat

Toen in juni de coronamaatregelen versoepeld werden, leek het toch mogelijk te worden in september het 10-jarig jubileum van De Vrijstaat te vieren. Niet groots en massaal, maar inventief, kleinschalig en gevarieerd. We hebben een programma gemaakt met een grote afwisseling aan activiteiten, zowel online als offline, waarvan veel verschillende groepen in onze omgeving van konden meegenieten. Het activiteitenprogramma was erop gericht om zoveel mogelijk relevante doelgroepen bij ons jubileum te betrekken en tegelijkertijd verschillende kanten van 10 jaar Vrijstaatgeschiedenis voor het voetlicht te brengen met interactieve programma's.

Dagboek: 12 september 2020

'Whoop whoop. Vandaag zijn we precies tien jaar geworden. En dat hebben we hartgrondig gevierd. Deze bijzondere dag zindert nog na in mijn lijf. Gelukkig was het weer goed. Nu alle activiteiten vooral in de buitenlucht plaats moeten vinden, merk je weer eens hoe afhankelijk je bent van het weer voor een evenement. Maar de weergoden waren ons gunstig gestemd en de zon scheen op ons erf. Het plein zag er echt heel goed uit met de marktkramen met de gestreepte daken en de gekleurde picknickkleden die verspreid lagen rond het podium. Het was leuk om de deelnemers van de kunstvakantieweek weer terug te zien en te merken dat ze nog net zo in de flow zaten als twee weken geleden. Met de kunstenaars gingen ze in de ochtend aan het werk om hun performances op te frissen en de marktkramen in te richten met hun zelfgemaakte artikelen. Natuurlijk is het jammer dat we veel minder mensen kunnen ontvangen door de coronamaatregelen maar het daagt ook uit om een heldere structuur voor je programma neer te zetten. De bezoekers kwamen in verschillende shifts naar de presentaties en hielden zich goed aan de regels. Na de gezamenlijke start rond het podium ging de ene groep naar de markt en kon de andere heft op de plek blijven en lag er een pakketje klaar om zelf een walking stick te maken. Zo leuk dat jong en oud

zich daar volledig aan overgeeft en lekker aan de slag gaat. De bezoekers die een picknicktas hadden besteld konden deze op hun plek lekker opeten. Na een half uur werden de groepen gewisseld en herhaalde de procedure zich. Super relaxt!

Bij de laatste ronde konden de genodigden voor het jubileumfeest aansluiten en blijven voor het avondprogramma. Het is nauwelijks te bevatten wat er zich in die tien jaren heeft afgespeeld. In mijn [jubileumtoespraak](#) heb ik de gasten meegenomen in een trip door dit decennium. Als die hoogtepunten staan nog zo helder op mijn netvlies gebrand. De tentoonstelling over de veranderingen rond De Vrijstaat die we hadden neergezet bracht ook veel herinneringen naar boven. Zelf was ik ook heel trots op de CD die werd gepresenteerd en live werd gespeeld door jonge muzikanten die in de loop van de jaren bij ons hebben gewerkt. Dat zijn allemaal kadootjes die je als organisatie aan jezelf en je bezoekers mag geven bij zo'n jubileum. Je eigen geschiedenis zichtbaar maken en delen met de mensen die allemaal op hun eigen manier meebouwen aan De Vrijstaat.'

Overig

Herinneringen Ophalen

Voor de zomervakantie zijn we gestart met het ophalen van herinneringen onder onze bezoekers, deelnemers en achterban. Online via oproepen op onze website en Social Media en via persberichten op lokale nieuwssites. Offline door tijdens Vrijstaat-activiteiten bierviltjes uit te delen waar zij op de achterkant hun herinnering aan De Vrijstaat konden schrijven of tekenen. Met deze jubileum-activiteit hebben we een brede doorsnede van ons publiek weten te bereiken en hebben we uit alle hoeken herinneringen opgehaald. Deze herinneringen hebben we tijdens het jubileumfeest op 12 september gedeeld door de ingeleverde bierviltjes tentoon te stellen en door onze gasten live naar hun Vrijstaat-herinnering te vragen.

Van Weiland tot Winkelcentrum

Tien jaar geleden werd De Vrijstaat omringd door grasland. Het perceel rond de boerderij strekte zich honderden meters ver uit in alle richtingen. Wil je nu De Vrijstaat vinden, dan rijd je door een wirwar van bouwterreinen, recent opgeleverde appartementen en een winkelcentrum dat zijn naam “tweede stadshart van Utrecht” eer aandoet. Onder de titel Van Weiland tot Winkelcentrum hebben we laten zien hoe het landschap om ons heen in tien jaar tijd drastisch is veranderd.

We hebben ervoor gekozen om de veranderde omgeving te vangen in een foto-expositie bestaande uit tien collages. Deze fotocollages geven een goed beeld van hoe het Vrijstaat-terrein en de omgeving er ooit uit hebben gezien. De panelen waren tijdens het jubileumfeest op 12 september te bewonderen op ons Vrijstaat-erf. De foto-expositie Van Weiland tot Winkelcentrum is van half september t/m begin november te zien geweest op in de bibliotheek. Van oktober tot december hingen de panelen ook in de etalage van een leeg winkelpand in het Leidsche Rijn Centrum. Deze etalage bevindt zich op een doorgaande route tegenover de C&A en trekt veel bekijks.

Hitlijst De Vrijstaat:

Er is in de afgelopen 10 jaar veel muziek gemaakt op De Vrijstaat. Al was het maar vanwege de jaarlijkse muziektheatervoorstellingen. Ter gelegenheid van ons 10-jarig bestaan hebben we de 10 meest tot de verbeelding sprekende nummers uit onze voorstellingen geselecteerd, opnieuw opgenomen en uitgebracht. Luister naar de stem van de Grote Vrije Wolf is vanaf half september vrij te beluisteren via Spotify en is in kleine oplage uitgebracht op CD.

Voor de opnames van deze CD werd een gelegenheidsband samengesteld van jonge muzikanten die in de afgelopen jaren aan onze voorstellingen verbonden waren. Jongeren die als middelbare scholier bij ons de eerste stappen op het podium hebben gezet en inmiddels zijn doorgestroomd naar het kunstvakonderwijs en van de muziek hun beroep hebben gemaakt.

De nummers werden live gespeeld ter ere van de cd-release tijdens het avondprogramma.

Eetmonologen

In de afgelopen jaren schreef theaterauteur en directeur van De Vrijstaat Daphne de Bruin 10 monologen waarin eten en liefde de voornaamste ingrediënten vormen. Speciaal voor het 10-jarig jubileum van De Vrijstaat heeft Daphne deze verhalen ingesproken en uitgebracht in een exclusieve podcastreeks. In de periode 18 augustus – 15 oktober verscheen er elke week een nieuwe podcast online en werd de link gedeeld via onze social media. Op onze site kunnen geïnteresseerden het verhaal beluisteren en het bijbehorende recept terugvinden.

[Luister en lees](#)

De Vrijstaat Scheurkalender

Samen met de kunstenaars die in de afgelopen 10 jaar aan De Vrijstaat verbonden waren, hebben we een jaarkalender gemaakt met kleine kunst opdrachten voor elke dag van het jaar. De kalender sluit aan bij de leerlijnontwikkeling Creatief Vermogen Utrecht, zoals we die in de afgelopen zeven jaar hebben vormgegeven met onze partnerscholen De Achtbaan, de Klimroos, Hof ter Weide, de Sint Maartenschool en het netwerk CVU.

Prestatiegegevens

Het jubileum is op 12 september gevierd met 189 bezoekers, 20 medewerkers en 30 deelnemers. Naar schatting 1550 mensen zagen de exposities in de Bieb en het Winkelcentrum

CORONA

Gecancelld: het programma De groene mobiele brigade voor La Vuelta Holanda
Bezoekers jubileum beperkt tot max 70 per shift

0

P

S

Keer op keer prachtige stukken en vooral altijd een scherp oog voor talent. (Erwin, bezoeker jubileum)

OKTOBER

Expo Pet Shop

Jaarlijks ontwikkelt De Vrijstaat twee interactieve expo's met atelier. In het Gebouw, de expositieruimte van De Vrijstaat, richten wij samen met een kunstenaar een langlopende tentoonstelling in rond een thema. Deze expo's zijn afwisselend gericht op beeldende kunst of digitale media. In de weekenden en vakanties is de expo open voor bezoekers en door de week voor scholen en andere groepen. Bij iedere expo wordt een educatief traject aangeboden.

De combinatie van het museale en het zelf werken (met, en geïnspireerd door de kunstenaar) is uitdagend en leuk. Door de interactie tussen bezoekers en kunstwerken, word je als bezoeker uitgedaagd om je te verhouden tot het werk om je heen. In de loop van de jaren zijn wij steeds beter geworden in het vormgeven van deze interactie. Grote thema's of actuele ontwikkelingen vertalen naar eigenzinnige expo's voor een jonge doelgroep blijft ook de komende jaren in het hart van ons programma.

Kunstenaar **Pet van de Luijngaarden** is een echte verzamelaar. Al jaren verzamelt hij alles wat los en vast zit en sorteert al die duizenden spullen. Vooral speelgoed in alle vormen en maten vindt hij interessant. In onze expositieruimte hebben wij een shopping mall ingericht, een miniwinkelcentrum met allemaal winkeltjes. En in die winkeltjes vinden we de speelgoedverzamelingen van Pet. Van zijn verzamelingen oud speelgoed weet Pet weer hele nieuwe kunstwerken te maken. De verzamelaar wordt in je wakker geschud en als bezoeker ontdek hoe je oud speelgoed kunt transformeren naar een next level!

Dagboek: 2 oktober 2020

'Pet's Shop is geopend! Met een select gezelschap (ik word zo moe van de coronamaatregelen die nog steeds de grenzen aangeven van wat mag en niet!) is onze nieuwe expo en werkplaats in het Gebouw geopend voor bezoekers.

Het was een vrolijk en chaotisch proces, deze uit zijn voegen

barstende expo met kunstenaar Pet van de Luijngaarden. We hadden al eerder met Pet samengewerkt en ik hou van zijn ontembare verzamelwoede. Wat heeft die gast veel spullen! Gelukkig hadden we een strak concept, een mini-winkelcentrum waarin we een aantal kleine winkels zouden realiseren met steeds een van zijn collecties in de hoofdrol, en konden we zijn enthousiasme in goede banen leiden. En het werkt. Wat ziet het er weer gaaf uit. We hebben wel knetterhard gewerkt om al zijn verzamelingen schoon en geordend in de shops te krijgen, maar het is absoluut de moeite waard. Een bombardement van kleuren, voorwerpen, spullen en speelgoed komt je tegemoet. Het is echt leuk om daardoorheen te dwalen met je boodschappenmandje waarin de reclamefolder met het boodschappenlijstje je door de expo leidt.

Ik vind ook dat de (educatie)opdrachten heel goed zijn gelukt en iedere winkel je uitdaagt om weer met hele andere technieken aan de slag te gaan. Het leert de kinderen op een hele andere manier naar speelgoed en artikelen kijken en stimuleert om de kunst van het hergebruik te ontdekken. Duurzaam denken en a lot of fun. Echt een expo waar je vrolijk van wordt.

Je kunt in dit proces goed zien wat de toegevoegde waarde van De Vrijstaat is voor een kunstenaar. Pet verzamelt en stelt dat tentoon maar er gaat een wereld voor hem open als hij ziet wat je er allemaal mee kan doen als je de expo op interactie inricht. Daar was hij echt heel erg door geïnspireerd. Dat is dan heel dankbaar om met zo'n kunstenaar te werken. Je voegt iets waardevols toe aan zijn werk. Ik hoop dat er heel veel kinderen heel veel plezier gaan beleven aan deze Pet's Shop.'

Overig

Na een vliegende start kwam ook hier weer het virus flink roet in het eten gooien. Op 14 oktober komt er een gedeeltelijke lockdown en moet de expo dicht voor bezoekers. Ook de schooltrajecten worden weer gecancelled wegens ziekte van docenten en corona-uitbreken op school. Een grote teleurstelling,

O

P

S

zeker voor onze educatiemedewerker die nu voor de derde keer ziet hoe het hele zorgvuldig geplande educatieprogramma als een kaartenhuis in elkaar zakt. Het plannen van alle schoolbezoeken met al onze (partner)scholen is een enorme klus. Het is dan ook heel zuur als er wederom geen schoolklassen naar de expo kunnen komen.

We besluiten daarom toch een onlineversie van de expo te maken, die leerlingen in de klas door de expo leidt en de verschillende opdrachten. We bezorgen pakketten op de scholen met materialen zodat ze de opdrachten in de klas kunnen maken. Maar het haalt het natuurlijk niet bij de echte ervaring. Het is ook zo zonde dat een mooie tentoonstelling, waar je zo hard met elkaar aan werkt en die er zo tof uitziet, achter gesloten deuren moet blijven. Zo'n expo staat er relatief kort, drie maanden zijn zo voorbij. Een paar weken lockdown doet een grote aanslag op je bezoekersaantallen, maar vooral op je incasservermogen. Hoe veel tegenslag kun je als organisatie opvangen en hoe houd je de spirit hoog? Vanaf 2021 maken we nog maar één expo per jaar. Daarmee hebben we langer profijt van de investering die we doen en kunnen we scholen gedurende een veel langere periode inplannen.

Prestatiegegevens

383 bezoekers

Online schoolprogramma: 214 leerlingen

CORONA

2 weekenden gesloten

Alle schoolbezoeken en live-lessen in de klas vervallen

NOVEMBER

KookKeet

De KookKeet is een uniek kindercateringbedrijf waar we kinderen leren op een nieuwe manier naar ingrediënten en producten te kijken. In blokken van zes lessen gaan de leerlingen met de Vrijstaat-kok de keuken in en leren iedere week nieuwe recepten, technieken en ingrediënten kennen. De les wordt afgesloten met een proeverij en wat gemaakt is mag mee naar huis om te delen met familieleden. De KookKeet verzorgt aan het einde van de lessenreeks de catering bij een Vrijstaatevenement, zodat leerlingen alles wat ze hebben geleerd ook echt in de praktijk kunt brengen.

Dagboek: 27 november 2020

'De kinderen van de KookKeet hadden vandaag hun vijfde les. De volgende les zullen ze hun cateringopdracht opdracht gaan doen bij de eindpresentatie van De Vrijstaat KunstAcademie. Zo leuk dat we iedere keer een serie af kunnen sluiten met een echte opdracht. Het voelt goed om de kinderen zo'n ervaring mee te geven, om datgene wat jij hebt geleerd ook in de praktijk te kunnen brengen en te zien dat andere mensen kunnen genieten van jouw werk. Of dat nu over eten gaat of over kunst, je tonen aan de buitenwereld en daar respons op te ontvangen geeft je zelfvertrouwen een boost.

Vandaag gingen ze met kok Veerle bespreken hoe het menu eruit gaat zien. Ze hebben inmiddels zoveel lekkere gerechten en hapjes leren maken dat er zo een lijst met cateringhapjes kon worden samengesteld. De zelfgemaakte humus met kurkuma en de paprikasoep met kaasstengels zijn echt mijn favoriet. Ik vind het ook tof dat we op deze manier de kinderen van de KookKeet en van de KunstAcademie met elkaar in contact kunnen brengen. Al die kleine communities binnen De Vrijstaat delen zoveel met elkaar maar zien elkaar relatief weinig. Hoe leuk zou het zijn om jaarlijks een afsluitende dag te organiseren waarbij al die kinderen en jongeren die op De Vrijstaat werken elkaar kunnen ontmoeten bij een grote gezamenlijke

lunch? Een idee dat ik zeker uit ga werken. Maar voorlopig zitten we nog met strenge coronaregels en is de eindpresentatie voor een hele klein, besloten kring. Maar met de KookKeet-kinderen erbij kunnen we er toch een feestelijk moment van maken.

Leuk dat onze communicatiestagiaire Julia als assistent meewerkt op deze groep. Het is fijn dat stagiaires ook daadwerkelijk met onze activiteiten mee kunnen draaien. Bij communicatie zit je automatisch wat verder van de activiteiten af. Julia vindt het echt heel leuk om te doen. Bovendien maakt ze een mooi kookboek voor de kinderen met daarin alles wat ze hier hebben geleerd; kunnen ze het ook nog thuis in praktijk brengen. Handig als iemand zo bedreven is in het vormgeven!

Het was wel weer koud om in de mobiele keuken te werken. Dit zal waarschijnlijk de laatste editie van de KookKeet zijn in onze ouwe trouwe keet die al 10 jaar dienstdoet. Voor de verbouwing start, moet hij van het erf verwijderd zijn. Maar ik kijk ook uit naar onze gerenoveerde boerderij waar een prachtige keuken binnen zal worden gebouwd en waar ons huiskamerrestaurant naast zal liggen. Warmte en comfort zijn ook heel fijn.'

Overig

Sint Maarten Parade

Ieder jaar doet De Vrijstaat mee aan de Sint Maarten Parade en het Vuur van Sint-Maarten dat in Leidsche Rijn plaatsvindt. De Sharing Arts Society die deze evenementen organiseert is een vaste partner en medegebruiker van de boerderij van De Vrijstaat.

Dit jaar zou de grote optocht op een alternatieve manier plaatsvinden op het Berlijnplein. Niet de optocht zou bewegen maar een gereguleerde stroom bezoekers zou langs de sculpturen trekken die op een vaste plaats zouden staan. Maar met de aangescherpte maatregelen was ook deze optie niet meer

0

P

S

haalbaar. Toch hadden alle deelnemende partijen en organisaties al maandenlang gewerkt aan het maken van de sculpturen.

Er werd gekozen voor een filmvariant, waarbij alle sculpturen en optredens gefilmd werden op locatie. Deze digitale Parade werd op 11 november uitgezonden door RTV Utrecht. De Vrijstaat deed mee met jonge deelnemers die de master-class Sculpturen maken hadden gevolgd en alle leerlingen van de TheaterAcademie. Het thema van de parade van dit jaar was armoede; wij hebben hieraan invulling gegeven door met het sprookje van Hans en Grietje aan de slag te gaan. De Vrijstaatcaravan werd omgetoverd tot het snoephuisje van de heks waarin Hans en Grietje gevangen werden gehouden. De leerlingen van de TheaterAcademie speelden met de professionele Sint-Maartenclowns een grimmig sprookje van 2 minuten over een groep vluchtelingen op drift. De opnames vonden plaats op het terrein van De Vrijstaat en leverde een prachtige bijdrage op aan de Sint Maarten Parade Online.

Prestatiegegevens

KookKeet

8 lessen (Blok 1: 2 lessen, Blok 3: 6 lessen)
1 cateringopdracht
24 deelnemers

Sint Maarten Parade

6 lessen sculpturen maken met 12 deelnemers
3 filmopnames met 30 deelnemers

CORONA

10 lessen KookKeet gecancelld

DECEMBER

Kunstenaar in Huis JONG

Met ons programma Kunstenaar in Huis JONG willen wij jongeren stimuleren hun creatieve ideeën of plannen te realiseren. Soms kun je als aankomende jonge kunstenaar net dat extra zetje in je rug gebruiken om daadwerkelijk met je idee aan de slag te gaan. Wil je nou eindelijk eens die videoclip opnemen voor je band, met je liedjes als singer/songwriter naar buiten treden of een eigen foto-expositie inrichten van jouw werk? Kunstenaar in Huis JONG is een programma waar eigenaarschap en ambitie worden ondersteund.

We kunnen de jonge kunstenaars op verschillende manieren begeleiden, afhankelijk van hun project en specifieke wensen. Zo kunnen zij de boerderij van De Vrijstaat gebruiken als werkruimte, podium of presentatieplek. We kunnen de jongeren koppelen aan kunstenaars uit ons directe netwerk die passen bij hun specifieke plan en artistieke coaching aanbieden. Ook ondersteunen wij op het gebied van planning, fondsenwerving, communicatie en uitvoering.

In 2019 en 2020 werd een pilot van dit project gerealiseerd in samenwerking met het KF Heinfonds en KLUB19. Voor de voortzetting van dit programma in de komende jaren, onder de titel VrijSpel, ontvangt De Vrijstaat een subsidie van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Dagboek: 11 december 2020

'Wat een prachtige afsluiting van het jaar. Met deze kleine en fijne presentatie maken we een einde aan een bizar jaar. Een jaar dat ik niet snel zal vergeten en waarvan ik hoop dat we er niet vaker één van zullen krijgen. De ups en downs hebben elkaar afgewisseld, vreemde luwtes, hartverwarmende hoogtepunten. Ik ben blij dat we afronden met zo'n hoogtepunt. Vanavond presenteerden Amber van den Pangaard en Thirza Teuben de resultaten van hun werkproces dat zij binnen het programma Kunstenaar in Huis JONG hebben gerealiseerd in

de afgelopen maanden. Twee meiden van allebei 18 jaar, met allebei hele verschillende ambities en talenten. Amber wil door met het ontwerpen van kleding en hoopt volgend jaar te worden toegelaten tot een design-opleiding. Thirza is een singer-songwriter die via dit traject over haar podiumangst heen hoopt te komen, zodat ze vaker haar eigen liedjes ten gehore kan brengen. Beide meiden hebben samen met een coach hun dromen omgezet in daden en vanavond het resultaat gedeeld met het publiek. Man, wat ben ik trots op hen.

We hadden de presentatie opgedeeld in drie shifts waarbij steeds 15 bezoekers aanwezig konden zijn. Er werd gestart met een presentatie in de deel waar de collectie van Amber was opgesteld, inclusief het resultaat van een fotoshoot van modellen die haar kleding droegen en een presentatie van het werkproces: Mooi om te zien was hoe zij inzicht kreeg in haar creatieve proces en de verschillende keuzes die zij had gemaakt tijdens haar zoektocht naar betekenisvolle ontwerpen voor haar kleding. Misschien is dat wel het belangrijkste wat je deze jongeren kunt meegeven: creatieve maakprocessen bestaan uit fases die je altijd opnieuw weer zult tegenkomen. Kunnen reflecteren op jouw proces zorgt ervoor dat je kunt groeien als kunstenaar. Dat was wat ik vanavond zag bij Amber. Van een middelbare scholier was zij veranderd in een beginnend kunstenaar. Hoe cool is dat!

Thirza had gekozen voor een intieme setting waar zij tussen haar publiek vijf van haar eigen nummers bracht. Van haar podiumangst was weinig meer te merken. Na drie optredens stond daar een stoere zangeres die wist dat ze de moeite waard was om naar te kijken en te luisteren. Met haar optreden is zij een prachtig rolmodel voor de jongeren die naar de presentaties waren komen kijken. Met een vuurpot op het plein en warme chocomel voor de bezoekers nemen we alvast een voorschot op de komende Kerst.'

D

P

S

Overig

Eerder dit jaar werden soortgelijke trajecten op De Vrijstaat gerealiseerd. In februari werd de eerste CD van de jonge band Soulid Rocks gereleased. De band had in 2018 de Grote Prijs van Leidsche Rijn gewonnen en de bandleden wilden graag een CD uitbrengen. Met een bandcoach hebben zij dit op De Vrijstaat kunnen doen. Tijdens een spetterend liveoptreden werd de eerste CD gepresenteerd. In het voorprogramma maakte Coming of Age indruk met een overtuigend optreden. Zij waren dit jaar de winnaars van de Grote Prijs van Leidsche Rijn 2019. Met 70 jongeren in de zaal werd het een geslaagde avond en stond De Vrijstaat op zijn grondvesten te trillen.

Vlak voor de zomervakantie presenteerden Linde van Wingerden en Tessa Herber hun projecten. Linde had gewerkt aan een spoken word performance die zij samen met een conservatoriumstudent maakte. Tessa Herber maakte een korte speelfilm die zij als toelatingsfilm wilde gebruiken voor de opleiding Audio Visuele Media aan de HKU. Zij werd daarmee ook aangenomen op de opleiding en is daar inmiddels gestart.

Kunstenaar in Huis JONG is een bijzonder programma waarbij jongeren zelf invulling aan hun creatieve wensen. Het ondersteunen, coachen en faciliteren van deze projecten is heel intensief maar levert een unieke vorm van talentontwikkeling op. Door de presentaties van deze projecten bereiken we veel jongeren die de jonge makers als inspirerend rolmodel zien.

Prestatiegegevens

5 trajecten
3 presentaties
168 bezoekers

CORONA

Presentaties in juli en december in shifts met
max 15-30 bezoekers.

SAMENWERKING

ID

P

S

*De Vrijstaat voelt als een warm bad! Heerlijk om je kind zich zo thuis te zien voelen. En zo snel ook, vanaf het 1ste moment.
(ouder van deelnemer Kunstvakantieweek)*

D

P

S

DANK aan al onze deelnemers voor hun enthousiasme en het geduldig wachten tot de activiteiten weer opgepakt konden worden.

DANK aan alle freelancers, stagiaires, kunstenaars, partners, fondsen en subsidiënten die het programma van De Vrijstaat in 2020 mede mogelijk hebben gemaakt.

FREELANCERS

- Laura Groeneveld
- Anna Reerds
- Jonna Palmboom
- Kathelyn Spanjers
- Lonneke Cuppen
- Naomi Montesinos
- Malou Palmboom
- Veerle Greijmans
- Patty Jansen
- Sanne Dam
- Veerle van der Veer
- Judith de Haan
- Triwish Hanoeman
- Charlie Feld
- Jan-Paul Grootentraast
- Boris van Lieshout (KLUB19)

STAGIAIRES

- Marloes Kuhling (Nimeto - Media en Communicatie)
- Ilse van Dam (Nimeto - Media en Communicatie)
- Julia van Leeuwen (Grafisch Lyceum Utrecht - Cross Media)
- Aniek van Schaik (HKU Kunst & Economie)
- Maria Watjer (Breitner Academie)
- Petra van der Meij (HU - Social Work)
- Tess Beemster (Breitner Academie)
- Nina van Eijckhout (HKU – docent Beeldend)
- Liselot Mol (ARTEZ – docent Theater)
- Anna Verkuijl (HKU Kunst & Economie)

KUNSTENAARS

Tjeerd van den Elsen (RadioRakkers) - Radio Vrijstaat
Arianne van Boxmeer - Radio Vrijstaat
Kars en Boom - KunstAcademie
Paul Feld - DODO live!
Anne Reitsma - DODO live!
Yari van der Linden - DODO live!
Kim van der Zijde - DODO live!
Jolanda Schouten - KunstAcademie
Marte Haverkamp - KunstKeet
Lydia Fraaije - KunstKeet
Lise Sore - KunstKeet
Elisa Calamita - Kunstvakantieweek
Anniek Pacilly - Kunstvakantieweek
Serge Badou - Kunstvakantieweek
Ebru Kalay - Kunstvakantieweek
Rubiën Vyent - Kunstvakantieweek
Agathe Konan Afrostar - Kunstvakantieweek
Pet van de Luijngaarden - Pet's Shop
Wannes de Porre - ZomerExpress
Merit Visser - Kunstenaar in Huis JONG
Erwin van Tuijl - Kunstenaar in Huis JONG

DANK aan alle kunstenaars uit de afgelopen jaren die een bijdrage hebben geleverd aan onze jubileumuitgave: De Vrijstaat Scheurkalender.

KUNSTENAARS • JONG

Jimmie Feld - band DODO live!
Joris Traas - band DODO live!
Pleun Alkemade - band DODO live!
Erwin Eigenraam - band DODO live!
Soulid Rocks - Kunstenaar in Huis JONG
Amber van den Pangaard - Kunstenaar in Huis JONG
Thirza Teuben - Kunstenaar in Huis JONG
Linde van Wingerden - Kunstenaar in Huis JONG
Tessa Herber - Kunstenaar in Huis JONG
James de Jong - Kunstenaar in Huis JONG

I

P

S

PARTNERS

- Cultuur19
- Sharing Arts Society
- Podium Hoge Woerd
- Bibliotheek Utrecht
- Zimihc
- Sport Utrecht
- Skatedays
- Graffitifun
- De Dansers
- KMN Kind & Co
- De Achtbaan
- OBS De Klimroos
- Hof ter Weide
- Sint Maartenschool
- LEF
- DURF
- Weekendschool Petje Af
- Gerrit Rietveld College
- Academie 10
- Globe College
- Niftarlake College
- X11
- Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
- Taluut
- Kindproject IV SOLGU
- Utrechtse Vastgoed Organisatie
- 4Bit
- F1 Solutions
- Verlaan & Bouwstra architecten
- De Haan Administratie- en Advieskantoor
- HJV Administratie & Belastingadvies
- Prüst & Van Wifferen
- Rinie van den Bos (4Advies)
- Stadhouders advocaten
- Bier & Appelsap
- Kidsproof Utrecht
- Kidseropuit
- INTK

NETWERKEN

- Creatief Vermogen Utrecht
- Leidsche Rijn Connectie
- Wijkcultuurhuizen Utrecht
- Leidsche Rijn Marketing
- Samenwerkingsverband jongerenprogramma KLUB19 (Cultuur19, De Vrijstaat, Azotod)

FONDSEN & SUBSIDIENTEN

- Gemeente Utrecht
- Fonds voor Cultuurparticipatie
- Prins Bernhard Cultuurfonds Utrecht
- Carel Nengerman Fonds
- Elise Mathilde Fonds
- Fentener van Vlissingen Fonds
- KF Hein Fonds
- Ondernemersfonds Utrecht
- Oranje Fonds

0

1

2

Fotografie:
Charlie Feld, Thomas Lenden, Astrid Vermeer

Ontwerp:
Taluut

De Vrijstaat
Kunstwerkplaats voor Jong Utrecht

Bezoekadres

De boerderij
Hof van Monaco 3
3541 DT Utrecht

Het Gebouw
T.o. Madridstraat 1

Postadres

Hof van Monaco 3
3541 DT Utrecht

030 3030012
info@devrijstaat.nl
www.devrijstaat.nl

**KUNSTWERKPLAATS
VOOR
JONG UTRECHT**